

Novine

tjednik.

Priloga: mesečno M. List, letno Kalendar Srca Jezušovoga.
Izhaja vsako nedelo.

CENA:

V državi na skupni naslov najmanje 10 komadov letno 25 Din. mesečno 2 Din. zadnji mesec 3 Din. Na posamezni naslov letno 30 Din. mesečno 2 Din. 50 par. V države Evrope: letno 75 Din., mesečno 6 Din. 50 par. Z M. Listom i Kalendarom 100 Din. — V zvüeneurope drzave dolar i pol ali 85 Din. Z M. Listom i Kalendarom 2 dolara. — Naročnina se mora plačati naprej. — Vsi naročniki dobijo kalendar za polovično ceno.

CENA OGLASOV:

3m² 75 par, med tekstem 1:50 Din., v „Poslanom“ 3 Din. Naznanilom i malim oglasom do 30 reči 5 Din. Više od vsake reči 1 Dinar. Pri večkratnoj objavi popust od 5%—25%. Takso plača uprava, poštino oglasiteo. Oglasi se plačajo taki, če ne posebne pogodbe. Oglase sprejema samo Prekmurska tiskarna.

Rokopisi se ne vračajo.

Uprava: Črensovci. Pošt. ček. pol. št. 11.806.

Leto XVIII. št. 14.

Glasilo Slovenske krajine

Uredništvo: M. Sobota
Telefon št. 28.

Horvat Franjo:

Vüzemska pesem . . .

So v mehko šumenje
zvonili
vüzemski zvonovje
i v sladko mišljenje
vodili
vüzemski kresovje . . .

Kak zora se zlata
zbüdila
iz noči je mirne,
odpirala vrata,
glasila
je v zemle obširne:

— Odičeno prišlo
vstajenje
Gospodovo v svet je,
da z mirom obišlo
želenje
bi v src sprotoletje . . . —

Srcé pa človeče
vstajenje
i je znova velelo
i k Bogi kipeče
želenje
je v srci zacvelo . . .

250.000 psov obsojenih na smrt.

Ruska vlada je izdala odlok, da se mora bujti frtao milijona psov. Njihova koža se mora predelati i spraviti na evropski plac.

36.000 mrtvecov na vulicaj.

Na vulicaj varaša Šanghaja so pobrali v preminočem leti 36.000 mrtvecov. Med temi je bilo 34.000 dece.

Demonstracije v Budapešti.

V pondelek so brezposelni delavci priredili pred parlamentom velke demonstracije. Nastopila je proti njim policija na konjih. 90 delavcov je bilo aretiranih.

Vüzemsko hrepenenje.

Krao mira — prinesi nam mir!

Zmage, kakšo je doživo Kristuš, svet ne vido ne pred njim i ne za njim. Svetna i peklenska hüdoblja se je zarotila proti njemu. Bio je mantrani, križani, usmrčeni, a tretji den po smrti je vstano i zmagoslavno pravo: „Smrt, gde je tvoja zmaga . . .“ Premagao je svet, premagao smrt, premagao pekeo i je prineseo človeštvu „mir, kakšega svet nemre dati.“

Po miri hrepe človeško srce. Tüdi naše vüzemsko hrepenenje je: „Odičeni Zveličiteo, krao mira prinesi nam mir, takši mir, kakšega si prineso apoštolom, vučenikom i vsem lüdem, ki so te nasledüvali!“

Potreben nam je srčni mir. Človeško srce je razdvojeno. Boj med dob- rim i hüdum se vrši v njem. V tom boji je srce nemirno, omahüje i mir naj- de samo te, če je greh premagani. Potreben je mir v družinaj; mir med možom i ženov, med stariši i decom, med bratjov, med familijov i služinčad- jov, potreben mir med sosedi, znanci, rodbinov, mir v občini, fari, pokrajini, deželi, domovini. Potreben je mir med narodi. Zdaj zatira brat brata, ar je v srcaj premalo velke krščanske lübezni.

Naš Vüzem de lepi i veseli. Žalosten de pa Vüzem naših slovanskih bratov v Italiji, ki niti v cerkvi nedo čüli v svojem materinskom jeziki vese- loga oznanila, da je Kristuš stano od mrtvih i prineso na svet palmo mira. Vzdihamo k odičenomi Zveličiteli, naj tüdi njim kem prle zasiya zarja vsta-jenja i narodne slobode.

Fašistične oblasti žalile nadpüšpeka dr. Jegliča.

Goriški nadpüšpek dr. Franči-šek Sedej je 25. marca obhajao 25 letnico svojega püšpeküvanja. Prosla-ve se je šteo vdeležiti tüdi nadpüš-pek dr. Anton Bonaventura Jeglič. Z dvema spremlevalcoma se je podao na pot. Prišeo pa je samo na mejo. Tam so ga fašistične oblasti stavile i ga ne so püstile dale, čeravno je meo potne liste v redi. Nadpüšpek je mo- rao v Podbrdi celo noč čakati i je bio izposatvljeni zasmehüvanji fašistov.

To grdo postopanje fašistične oblasti je povsedi zbüdilo veliko raz- burjenje. Nadpüšpeka samoga je glo- boko razžalilo. Kda je prišeo domo, je v znamenje protesta vrno italjan- skomi konzuli visiko odlikovanje „Red sv. Mauricija i Lazara“, štero je do- bo od italjanske vlade 1925. leta.

Listi od toga dogodka vnogo pišejo. Svet takše postopanje obsoja. Fašisti se branijo i ne kažejo niti najmanje dobre vole, da bi popüstili.

Polski list od preganjanja Slovanov v Italiji.

V Varšavi se list „Express Porani“ bavi v velkom članki s preganjanjom Hrvatov i Slovincov v Italiji. List na- vaja, kak se je o priliki priklüčitve teh krajev k kraljevini Italiji izjavlalo, da bo narod meo popolno svobodo kul- turnoga i narodnoga razvoja. Ali te

oblübe so ostale mrtve. Pred priklü- čitvijov k Italiji so meli tisti kraji 600 narodnih šol i 400 kulturnih družtev a zdaj nemajo nikaj. Od 900 vučitelov jih je pregnanih 800, 100 pa premeš- čenih v notranjost Italije. Posebno tr- pi dühovništvo, ki se briga za narod.

Za spomenik junakom.

Visoko spoštovani!

Pred enajstimi leti je padlo v borbi za Prekmurje pet mladih idealistov. Narodno zavedno prebivalstvo v Murski Soboti, ki se je že od vsega začetka zavedalo, da jim dolguje mnogo, je pričelo nabirati sklad, da se postavi dr. Dimoviču in tovarišem dostojen spomenik. Trupla žrtv so bila lansko leto prenešena v skupen grob, na ta grob pa se naj letos dne 7. junija postavi spomenik, ki bo očitoval vso veliko tragiko teh mladih življenj, ki so se kot Hrvatje borili za slovensko in jugoslovansko Prekmurje. Prepričani smo, da bo ta narodna akcija tudi pri Vas izzvala odobravanje.

Ker manjka odboru za postavitve po umetniku zasnovanega spomenika še nekaj denarja, dokažete najlažje svoje simpatije in svojo pijeteto do ubitih borcev, ako pošljete majhen denarni prispevek podpisanemu odboru. Imena darovalcev se objavi. V upanju, da smo se obrnili na pravi naslov beležimo

z odličnim spoštovanjem:

Mušič Rudolf Dr. Šumenjak Slavko
t. č. tajnik t. č. predsednik

Odbor:

Lipovšek Gašpar, Benko Josip,
Vagaja Ludvik, Dr. Farkaš Franjo,
Gabrijelčič Franc, Dr. Gregorc Albin,
Čuš Jakob, Pertot Kristijan,
Ščuka Cvetko, Melihar Stane.

Kalendar.

april (30 dni)

15. teden.

dnevi		Kim. kat.	Evang.
m.	tedna		
6	ponedel.	Vüzem. pond.	Vüzem. p.
7	tork	Herman J.	Hermann
8	sreda	Albert	Lidia
9	četrtek	Marcel C	Erhardt
10	petek	Mehtilda	Žolt
11	sobota	Leon p.	Leo
12	Nedela	Zenon p.	Julij

Senje: 7. Dobrovnik, 8. Ljutomer, 10. Tišina.

Vreme: Vetrovno i deževno.

Murska Sobota

„Mati svetega veselja“.

V „Sokolskom domi“ smo videli že vsakovrstne igre, a igra „Mati svetega veselja“, štera se je igrala v njem 25. 28. i 29. marca, je bila za Soboto nekaj posebnoga.

To je ne hrupna igra, v šteroj bi se za oči mnogo dogajalo. Ali njena duhovna vsebina je ogromna. To

je nežna, vseskozi plemenita pesem od Kristušovoga vstajenja. Dobro mi je znano, s kakšov požrtvovalnostjov, s kakšimi težkočami i s kakšim trudom se ma boriti diletantski oder, da dostojno vprizori igro te vrste. Vnogi deli težkoče še jezik, skoro vsem verzi, svetopisemski motivi zahtevajo tudi prav posebno pažnjo pri kretnjah, da se ne bi s čemkoli razžalo verski čut gledalcov. Na vse to je režiser te igre g. Ramovš pazov odlično meri i nam dao predstavo, štero smo z veseljem gledali. Jako dobro so rešili svojo nalogo. tudi igralci. Od vseh nemremo posebi govoriti, ar mam premalo prostora. Dobro so igrali vsi. Najbole pa so ugajali: med ženskimi vlogami Marija (gdč. Praunseis Slava) i Saloma (gdč. Horvat Jolanka), med moškimi pa Janez (g. Lipovec Janko) i prvi farizej (g. Niševicer Slavko). Dobro je rešo svojo nalogo tudi nadangeo (gdč. Wohlfart Marija).

K izpopolnitvi igre sta mnogo pripomogla orkester i pevski zbor. Priznanje ide obema, posebno pa orkestri, od šteroga se sme trditi, da je prvovrsten.

*

— **Smrtna kosa.** Preminoči teden je zatisno oči k smrtnomi spanji g. Ratkol Teodor, posestnik, občinski odbornik i ravnateo Občinske hranilnice. Pokojni je bio eden izmed starih sobočkih korenin. Zavolo dobrog srca i velike družabnosti je meo dosta prijatelov. V grob ga je sprevaljala velka vnožica. Pri grobi se je poslovo od njega g. župan J. Benko. N. p. v m.!

— **Grad odani.** Grad grofa Szaparyja je nazadnje vendar odani. Kupila ga je občina. Poleg grada je kupleni park z 9 plügi zemle i marof za malim gradom s 4 plügi zemle. Vsevkup košta 2,300.000 Din.

— **Drüštvo za narodno zdravje** je melo v ponedlek večer občni zbor. Zvoljeni je bio novi odbor. Predsednik je g. Čeh Franc.

— **Sprememba imena.** Kr. banska uprava je z odlokom 4051/I. 27./II. 931. dovolila Čačinovič Francu (zeti Lanščak Franca) iz Murske Soboti, njegovej zákonskoj ženi Mariji roj. Lanščak, trem nedoletnim zakonskim sinom, da nosijo rodbinsko ime „Lanščak.“

— **Ponesrečenci v špitali.** Preminoči teden so pripelali v špitao 25 letnoga Jančar Auguština, mlinara. Na kolo je devao remen. Kolo njemi je zgrabilo levo roko i njemi jo odtrgalo. — V tork, 31. marca je bila pripelana dijakinja Pavčič Marija iz Tešanovec. Z biciklinom se je pelega

domo. Na poti se je zgodila nekša nesreča i ona si je potrla nogo.

— **Zdravstveni dom.** Te dni de se začno zidati zdravstveni dom, v šterom do trahomski ambulatorij i več drugih zdravstvenih naprav. Dom de za Soboto i celo krogolino velkoga pomena, zato želemo, da bi bio kemprle pod strehov.

— **Obredi velkoga tedna.** Slüžba boža se začne: v četrtek i petek o 1/2 9 h. v soboto pa o 1/2 8 h. V soboto de se blagoslavlala tudi voda. Opoldne na velko soboto henja post. Ob 12 h. se bodo blagoslavlala vüzemske jestvine. Popoldne ob 3/4 6 h. bodo vküpzvonili za vstajenje.

Slovenska krajina.

— **Smrt v hiši našega sotrudnika.** Dne 23. marca se je smrt ogasila na Petanjcih v hiši našega marlivoga sotrudnika Botjak Matije. Pobralla je 68 letno babico. Starka si je pred par leti potrla nogo i je od tistoga časa betegüvala. To zimo je dosta trpela, a vse je prenašala z velkov krščanskov potrplivostjov. Pokojnica je bila jako dobra ženska. Na zadnjoj poti jo je sprevaljalo mnogo ljudstva. Slovo g. školnika je bilo tak genljivo, da je vse jokalo. Naj počiva v miri! Vnük, naš sotrudnik i žena pa naj sprejmeta naše sožalje.

— **Finžgarova proslava v Črensovcih.** Kat. prosvetno drüštvo de 6. aprila po večernicah v „Našem domi“ proslavljalo 60 letnico velkoga slovenskoga pisatela Finžgara. Igrali bodo krasno njegovo igro: „Divji lovec“. Nastopi prek 30 oseb. Igrao de tamburaški zbor. Prireditel se 12. aprila ponovi. Igra je tak lepa, da naj ne bi bilo človeka, ki si je ne bi ogledao.

— **Kmečka zveza v Noršincih.** Pred par dnevi se je ustanovila krajevna Kmečka zveza, k šteroj je taki pristopilo 38 kotrig.

— **10 letnico obstoja** obslüzavle na vüzemski ponedlek trgovina g. I. Škafara. Trgovina je znana po solidnom blagi.

— **Grozno hüdodelstvo.** V gornjelendavskoj fari je bilo zvršeno hüdodelstvo, kakšega tam še ne bilo. H. Mihal iz G. Lendave i K. Verona iz Vidonec sta živela v grešnom znanji. Verona je zanosila, a bi se deteta rada rešila. Mihala je prosila, naj bi njoj prineseo rekšo stvar, da bi plod odpravila. On jo je bogao. Šeo je k nekšemi Rajbari, tam je küpo mišnico i jo je neseo deklini. Ona jo je spila. To njoj je bilo k smrti. Naednok so jo napadnoli krči. Edno noč se je mantrala i vmrla. Dečka so zgrabili i zaprli. To grdo delo je zbüdilo po

celoj kroglini velko razburjenje i obsojanje.

Pozdrav iz tujine. Katančič Kristina piše iz Amerike: Vesele vüzemske svetke želem vsem domačim v Veščici i mojemi vučitelji g. Titani, vsem mojim šolskim pajdašicam i pajdašom osnovne šole v Kūpšincih i tebi domovina Jugoslavija, iz štere sem v mojoj mladosti z bolečim srcem vandrila kak lastavica i v štero se z veseljom želem povrniti za par let. — Iz Francije želejo vesele vüzemske svetke i pozdravljajo vse domače i celo Slovensko krajino: Mekiš Franc, Sinko Alojz, Gomboc Alojz, Hajdinjak Jožef, Recek Jožef, Wilo Janez i Wilo Jožef. Tudi mi želemo vsem vesele svetke!

— **Tišina.** Kramarsko i živinsko senje se vrši na Tišini 10. aprila, ne pa 10. marca, kak je na 12 strani objavljeni oglas, šteri nam je pomotoma prišeo notri.

— **Važno za delavce!** Glavna direkcija državnoga imanja „Belje“ v Kneževi, bo poslala svojega zastopnika, šteri de pri Borzi dela v Soboti nabirao delavce za to imanje, od 7. do 12. aprila t. l. Što šče iti na poljsko delo, naj se v zgoraj navedenih dnevaj oglasi pri Borzi dela v Murskoj Soboti.

— **Bratonci.** Na vüzemski ponedlek pred velkov sv. mešov bodo blagoslovili nove zvonove za bratonsko kapelo. Procesija bo šla ob pol 10 vuri po zvone proti kolodvoru, odkod je bodo spremljali k kapeli. Kumovala bodeta dva domačiva gg. duhovnika i to mil. t. kanonik Sreš Fidel i č. g. kaplan Herman Ferdinand belinski kaplan. Pri procesiji i pri bla-

goslovitvi bo igrala lipovská godba. — O priliki blagoslovitve zvonov bo dramatični odsek „Katoliškoga prosvetnoga društva“ v Beltincih proizvajalo v Bratoncih igro: „Goslarico naše ljube Gospe“ v IV. dejanjih i burko: „Služkinja.“ Med igro i odmori igra tamboraški zbor „Katoliškoga prosvetnoga društva“, na katero vabimo cenj. občinstvo.

— **Novi župani.** V Nemčavcih je razrešen dužnosti župana Gomba Josip i na njegovo mesto je imenüvani Kūhar Štefan posestnik i prvi občinski svetovalec. Za prvoga občinskoga svetovalca je postavljeni Lepoša Štefan, dozdašnji župan Gomba Josip obdrži odborniško mesto. — V Ivanovci je razrešen dužnosti župana Jakiša Karol i na njegovo mesto je imenüvani za župana Kodila Jožef.

Naročite i čtite!

Nedopovedliva lepa povest „Winneton“, štero izdaja Cirilova tiskarna v Maribori, Povest de mela do 2000 strani. Dobite jo, če plačate skoz 10 mesecov po 13 Din. Što si žele naročiti se lahko oglasi tudi na uredništvu ali v Prekmurskoj tiskarni v M. Soboti.

Novi državni proračun.

Finančni minister je Njeg. Vel. krali predložo proračun za l. 1931—32. Novi proračun znaša 13 milijard 210 milijon Din. i je za 137.7 milijon Din. menši od lanskoga.

Važna pogodba.

V pondele sta naš trgovinski minister Demetrovič i češkoslovaški

zvünašnji minister dr. Beneš v Pragi podpisala jugoslovansko-češkoslovaško trgovinsko pogodbo.

Visiko odlikovanje.

Njeg. Vel. krao je odlikovao univerzitetnoga profesora dr. M. Murka pri priliki 70 letnice z redom Sv. Save I. stopnje.

ZA NEDELO.

Vstajenje Gospodovo.

Evangelij sv. Marka vu 16. táli.

Vu onom vremeni Marija Magdalena i Marija Jakobova i Salome, so kúpile začimbo; da bi prideče namazale Jezusa. I jako rano prvi dén sobote pridejo k grobi; gda je že zišlo sunce. I zgovarjale so si med seboj: što nam odvala kamen od dvér groba? I nazaj glédajoče vidile so odvalani kamen: bio je najmre jako velki. I notri idoče vu grob, vidile so mladénca sedečega z desne strani, oblečenoga vu belom gvanti i strašile so se. Šteri njim veli: ne bojte se, Jezusa iščete Nazarenskoga, raspétoga: gori je stano, ne je eti: ovo je mesto, gde so položili njega. Nego idte, povejte vučenikom njegovim i Petri; ka pred vami ide v Galilejo; tam te ga vidili kak vam je povedao.

Iz dobre hiše sprejmem dečka za **mlinarskoga vajenca** i neoženjenoga kovača za **kürjača k parnomi kotli** PAROMLIN GENTEROVCI.

Franc K. Smitov:

Sreča i - smola.

Živela je dovica, ki je mela dve hčerki. Edna je bila lepa i delavna, druga pa nemarna i grda. Nemarno i grdo hčerko je dovica mela dosta raj, ar je bila njena prava hči, drugo je sovražila kak je najbole mogla. Sirmaška deklica je mogla vsaki den sedeti na cesti pri ednom stüdeneci i presti tak dugo, da joj je kapala krv iz nohtov.

Eden den je štela deklica oprati vreteno, štero je bilo čista krvavo. Nagnila se je nad stüdenec te joj je pa spadnolo vreteno iz rok. Deklica je zajokala i je šla praviti mačehi nesrečo. Mačeha je pa bila kruta i nesmilena i je velela deklici:

„Kak si vrgla vreteno notri, tak je dobi nazaj!“

Deklica je odišla nazaj k stüdeneci i neje znala, ka bi si začnola. Dugo je čakala i si premišlavalala, kak bi mogla do vretena. Nazadnje si zmisli, da notri skoči v stüdenec i poišče vreteno, ar brez njega ne je vúpala domo. Kak si je mislila, je tudi včinila. Skočila je v stüdenec.

Gda se je zbüdila iz omedlevice, je poglednola okoli sebe i je vidila, da se nahaja na lepom travniku, gde je sijalo sunce i raslo vse puno pisanih rož.

Stanola je gori ino je šla dale. Prišla je do peči pune krüha. Krüh je nenadoma zakričao iz peči:

„Potegni me vün dobra deklica, ovači zgorim, sem že davno pečen!“

Deklica je pristopila i potegnola krüh iz peči. Potem je šla dale i je prišla do jablane, na šteroj je visilo vnogo jabuk. Jabuke so zakričale:

„Oj! Strosi nas dol, strosi, deklica, smo že davno zrela!“

Deklica je stepla drevo, da so jabuke kapale z njega, kak či bi dežüvalo. Trosila je, dokeč je bilo kaj jabuk na jablani. Gda je pobrala vsa jabuka na kúp, je šla dale. Prišla je do male hiše. Iz nje je gledala stara gospa z velikimi zobmi. Deklica se je zosagala i je štela zbežati. Gospa je zaklicala:

„Ne boj se me, deklica! Ostani pri meni. Če boš bogavna, se ti ne de slabo godilo pri meni. Drugo ne boš delala, kak da boš postilala postelo i rahlala blazino tak, da bodo letele peresa-snežinke na oni svet.“

Deklica je bila zadovoljna. Ostala je pri starki i marljivo pretresala blazino, da so peresa-snežinke v gostih kosmičih kapale na zemlo. Jako dobro se njoj je godilo pri starki. Mela je jesti i piti ka je poželega.

S časom pa je postalo deklici dugočasno pri staroj gospé. Želela si je domo. Zato je pravila gospé:

Nekaj za naše zdravje.

2. Stanovanje.

Poglednimo si najprle kuhinjo. Na tleh ne smejo biti razpoke, ali špranje, da bi se zbirale smeti ali ostanki od hrane. Tam se zbirajo bolezenske kali, štere vsaki dan vdihamo i tak slabimo zdravje, da prve ali sledi moramo podležiti.

Če maš tla v kuhinji iz ilovice, ji moraš vsaj ednok na leto z motiko postrgati, zgornjo plast nadomestiti z novov zemlov i dobro nabiti, da se ne lüšči. Lesena tla pa večkrat poribaj z vročim lugom iz pepela. Či se kaj pokvari, moreš taki dati popraviti.

Vso kuhinjsko posodo i orodje umivaj z vročov vodov i s čistov brisalkov obriši. Tüdi sklednjek more biti vsikdar čisti, posoda pa spravljena na sühom.

Pazi, da za piti voda bo vsikdar v čistoj posodi.

Posodo za pomije imej na takšem prostori, da ne pride v dotik z drugov posodov.

Tüdi soba more biti vsaki den pometena. Po dnevi se z nogami nanosi v sobo prah i blato i stem tüdi klice raznih bolezni. Stole večkrat umij z vročov vodov. Dostim betegom se izogneš, če maš stole i jedilno posodo stalno čisto. Pohištvo naj bo vsikdar tak čisto, kak da bi vsaki den pričaküvao gosta. Najvekše važnosti je pa to, da je v stanüvanji stalno frišek zrak. Zato se more vsaki den, tüdi po zimi odpreti okno za mali čas, da se prezrači. Po okni ne drži takši predmetov, šteri bi ti ovi-rali, da ne bi mogeo odpirati oken.

Skoz okna mora prihajati tüdi svetloba, ki je za življenje človeki ravno tak potrebna, kak rastlini. Poglej rastlino, kak je bolna i betežna če ne raste na svetlobi. Sunčna svetloba, posebno če prihaja skoz odprtega okna, süši tüdi vlago, čisti zrak i vniči bolezenske kali. Sunca se ne bojmo, ar nam prinaša zdravje!

Po leti imej po možnosti stalno odprto okno, da bo meo vsikdar frišek zrak. Postelo nikdar ne postavi k vlažnoj steni. Lehko dobiš trganje po celom teli, reumatizem. Dete, štero spi pri vlažnoj steni, je blede, slabo i hitro dobi jetiko.

Blazine moreš pogostoma prevetriti. Preobleke blazinam zamenjaj s čistimi dvakrat na mesec. Slamo moraš spremeniti najmenje dvakrat na leto. Pri nas je to lahko, ar nam slama ne manjka i se dobi pri vsakoj hiši.

Za vsakim betežnikom pa moreš spremeniti staro slamo pa na ognji jo žežgati, inäsi si v nevarnosti ti i cela družina, da se beteg znova pojavi.

Tla si daj po možnosti napraviti iz desk. Lesena tla je lahko držati snažno, je bole topeo i te čuva pred prehladom.

Na tla ne sme nišče plüvati. Rajši si na primernem kraji postavite plüvalnik, a toga pogostoma čistite. Plüvanje po tleh raznaša jetiko i je tüdi skrajno nedostojno.

V stanovanji ne sme biti preveč vroče. V vročini se telo hiro vtrüdi i prehladi.

Psa i mačke brez resnične potrebe ne mejte pri hiši. Deca si največ betega nakopajo od psa ali mačke. Vse glisie (i kožne bolezni) prenesejo na deco skoro izklüčno psi i mačke.

(Dale)

Prostovoljna dražba nepremičnin.

Nc I 100/31
3

Vsled tusodnega sklepa z dne 22. marca 1931., opr. št. Nc. I. 100/31 - 3 se prodajo na predlog lastnika Kampl Friderika in Misterski Josipa, posestnika pri Sv. Jurju št. 16 potom prostovoljne javne dražbe nepremičnine: parc. št. 410, 411, 412 in 413 stavbišče, dvor, travnik in sadonosnik s hišo šte. 16 in gospodarskim poslopjem.

Izklicna cena pod katero se ne prodaja, znaša 20.000 Din; vadij znaša 10% izklicne cene t. j. 2.000 Din.

Največji ponudek se mora položiti pri podpisnem sodišču v 14 dneh po pravomočnosti domika.

Dražba se vrši **v petek dne 10. aprila 1931 ob 10 uri na licu mesta pri Sv. Jurju št. 16.**

Dražbene pogoje se more vpogledati med uradnimi urami pri tem sodišču v sobi šte. 20.

OKRAJNO SODIŠČE v MURSKI SOBOTI,
odd. I. dne 22. marca 1931

„Püsti me domo, dobra starka, ar bi rada vidila dom.“

Starka joj je odgovorila:

„Prav. Slüžila si mi verno, zato te bom sama pelala na zemlo.“

Prijela jo je za roko i jo pelala pred nekša vrata. Vrata so bila odpreta. Gda je deklica stopila prek praga, se je vlejal na njo zlati dež, tak da je bila vsa pokrita z zlatom.

„To maš za plačilo, ar si bila ves čas pri meni!“ je djala starka i njoj dala nazaj tüdi zgübleno vreteno. Na to je zaprla vrata — i deklica je bila mahoma na tom sveti.

Gda je prišla do domačega dvorišča, je stao pes na stüdenci i zalajao:

„Hov, hov, hov, hu — naša zlat gospodičina je pá tül!“

Odišla je v hišo k mačehi. Gda je ta vidila svojo pastorko vso v zlati, jo je prijazno sprejela.

Deklica je pripovidavala, ka je vse v stüdenci doživela. Gda je ma-

čeha zvedila od pastorka, kak je prišla do bogastva, je velela svojoj nemarnoj i grdoj hčeri, naj še ona proba svojo srečo.

Hči je vzela vreteno i šla k stüdenci prest. Gda je postalo vreteno krvavo, se je sklonila nad stüdenec, vrgla vreteno notri i šče na to sama notri skočila v globočino. Znajšla se je prav tak, kak njena polsestra na lepom travniku. Napotila se je dale i prišla do peči. Krüh je zakričao:

Ah, potegni me vün, dobra deklica, potegni, ovači zgorim!“

„Se mi ne lübi mazati rok!“ je prevzetno odgovorila nemarna deklica ino je šla dale.

Prišla je do jablane, ki je zaklicala:

„Strosi me, deklica, strosi, da bodo kapala jabuka z mene!“

„Kak pa,“ jo je zavrnila deklica, „da mi spadne kakše jaboko na glavo!“ Ino je šla dale.

Kda je prišla do hiše dobrodüšne starke, se je ne nikaj bojala. Ostala je pri njoj.

Prvi den je bila delavna i je bogala starko. Drugi den je že začela manjariti. Tretji den pa šče bole. Štrti den pa sploh ne štela delati.

Starki je minola potrplivost ino njoj je odpovedala slüžbo. Odpelala jo je k onim vratom. Deklica si je mislila: „Zdaj pride zlati dež!“ Starka pa je namesto zlatoga dežja, polejala na njo koteo tekoče smole.

„Kakše delo, takše plačilo!“ je zakričala starka za njov i zaprla vrata.

Gda je nemarna hčerk prišla domo, je pes na stüdenci zalajao:

„Hov, hov, hov, hu — naša grda gospodičina je pá tül!“

Gda je mati vidila svojo hčerko v smolnatnom oklepi, je od žalosti vmrla ešče tisto vüro. Deklice pa se je smola držala do konca življenja.

Našim čtevcom za Vüzem.

Vsem širitelom, naročnikom, sotrudnikom, prijatelom i sploh vsem, ki dobijo to številko v roke, želemo veselo alelujo!

Jezuš vstane od mrtvih.

Tretji den vgojčno rano je Jezuš vstano od mrtvih i je veličastno prišeo iz groba. I glej, velki potres je nastano i angel Gospodnov je prišeo iz nebes. Odvalo je kamen izpred groba i seo si je na njega. Njegovo obličje se je svetilo kak blisk i njegova obleka je bila bela kak sneg. Stražarje so od straha strepetali i so bili kak mrtvi.

Kda so se otavili, so šli k velikim duhovnom praviti, ka se je zgodilo. Tej so se posvetivali i vojakom dali obilo penez, rekoč: „Pravite: Njegovi vučeniki so prišli po noči i so ga vkradnoli, kda smo spali. I če bi namestnik zvedo od toga, ga bomo pomirili i vas zavarovali.“ Čuvarje so vzeli peneze i napravili, kak jim je bilo povedano.

Tisto jutro, šče prvle kak je sunce zišlo, so šle Marija Madalena i druge pobožne žene z dišavami k grobi, da bi Jezuš mazilile. Idoče se pogovarjajo: „Što nam odvala kamen od grobnoga vzhoda?“ ar je bio preveč velki. Kda pa pridejo k grobi, vidijo, da je kamen že odvalani. Marija Magdalena beži nazaj k Petri i drugim vučenikom ino pravi: „Vzeli so Gospoda iz groba!“ Druge žene pa so šle v grob, pa ne so najšle Jezušovoga tela. Kda so zavolo toga bile jako žalostne, glej, stala sta pri njih dva angela v svetlom gvanti. Ženske so se prestrašile. Angel šteri je stao na pravom kraji je njim pravo: „Nikaj se ne bojte! Jezuš iščete, Nazarenskoga, križanoga; gori je vstano i nega ga tü. Pridite i poglednite kraj, kama so položili! Idite i povejte njegovim vučenikom, da je gori vstano!“

Strah i veselje obide žene; idejo praviti edenajstim apoštolom, ka so čüle i videle. Medtem že na poročilo Marije Magdalene pribežita k grobi Peter i Janoš. Stopita v grob, prvi Peter, potom tüdi Janoš. Zagledneta samo prte, v šterih je bilo Jezušovo telo zavito. I znova se povrneta k svojim.

Horvat Franjo:

O, kak je navéčer lepó . . .

O, kak je navéčer lepó
moliti molitev,
kda angeo nebeški rokó
kak v blagoslovitev
nad hišami svojo odpira.

Poslušati kak je lepó,
kda v mraki zamoli
kde dete i k Bogi okó
obrača, po doli
kda splava zvonjenje.

O, kak je na vési lepó,
kda mesec zasveti,
se z zvezdami igra nebó,
gorijo posveti
po hišaj domačih . . .

Horvat Franjo:

Naše sprotoletje.

Z rožami mamijo
naši ograceki,
z rožami vabijo
širni i pašnjeki,
z rožami pisani
lepi so travniki,
z njimi okinčani
vsi ogonjaji . . .

Pesem zdigavle se,
pesem škrjančkova,
v logi pa zible se
gnjezdica ftičkova,
v noči pa čüje se
pesmica slavčkova,
mesec kda sveti se,
spi že natura . . .

Hodimo, hodimo
znova na delo vsi,
časa ne kratimo
dugo v počitki si,
največ pripravimo
vsi v sprotoletji si;
v Bogi poiščimo
svoje si cile! . . .

Angel Šimon.

(Ruska legenda, prestavo Š. M.)

Ali znate, što je postavo v Moskvi Šimonov samostan? Etak se je to zgodilo. Bilo je v tistih časih, kda se je Moskva komaj začenjala. Zivela je vdova Marijanka pa je porodila dva dečka. Gospod Bog pa je poslao angela Šimona i njemi naročo, naj vdovi vzeme dušo. Prileto je angeo k vdovi Marijanki. Ravno je spala. Polec nje pa sta ležala dečka dvojčka. Vido je to Šimon pa njemi je bilo milo, zato se je vrno h Gospodnomi Bogi rekši:

„Nemrem, Gospodne, vzeti vdovi Marijanki duše. Smilita se mi deti. Što bo skrbo za sirote?“

„To je ne tvoja skrb!“ njemi je odgovoro Bog, „prinesi mi Marijankino dušo!“

Znova je Šimon prileto na zemlo i znova njemi je bilo žmetno zavolo dece. Ne je prineso duše. „Ne morem, Gospodne.“

Bog njemi je v tretje zapovedao pa angeo Šimon je ne vbogao.

Nato je Gospod poslao drugoga angela po Marijankino dušo. Šimoni pa je vzeo angelske peroti i ga vrgeo na zemlo. Drugi angeo je odneso vdovino dušo, Šimon pa je ostao pri dečkoma.

Dečka je Šimon vzgajao i včio od vere. Zbrao je okoli sebe mnogo bratov pa je postavo samostan. Vpelao je tak lepo spevanje, da takšega ešče ne bilo na zemli. Prelepo spevanje v samostani so prihajali poslušat velikaši i krali i so se čüdivali, odkod je te človek. Ali je ljudskoga roda, ali pa angelskoga? Šimon njim je povedao, da je ne ljudskoga roda, liki angelskoga, pa kak je prišeo na zemlo. Velikaši i krali so njemi pravili: „Šimon, če gučiš istino, zaspevaj nam z angelskim glasom!“

„Dobro, zaspevam vam. Ali vi vsi spadnite na zemlo i se z obrazom tiščite k zemli, ovači vsi postanete glühi, kda začüjete angelski glas.“

Vsi so spadnoli na zemlo. Šimon pa je zaspevao z angelskim glasom, z njim sta spevala tüdi dva dečka. Bog je poslühno angelski spev. Spevao je Šimon, spevala sta oba dečka i vsem so rastle peroti. Zrastle so, da so lahko vsi zleteli v nebesa, Šimon i njegova dečka. Gospod Bog je Šimoni odpüsto.

Od toga angela se imenüje v Moskvi Šimonov samostan.

Horvat Franjo:

Deklina z vési.

Marica je bila doma z dalešnje vési. Vsikdar je senjala od varaša, kde se njoj je vidlo življenje lepo. Doma je ne bila nikak zadovolna. Želela si je v varaš, samo v varaš, kde so vülice lepe, visike hiše i po noči svetijo lampaši.

Marica je vsakšega spitavala, što je prišeo z varaša, kak je tam. Če njoj je povedao dobro ali slabo, samo je pravila:

„Oj, oj, varaš, varaš! Kde bi naj bilo lepše, če ne varaši?“ Nato je s svojimi čarnimi očmi vsikdar gle-

dala tá v dolino, gde je za gorami stao njeni tak zaželeni varaš.

Ednoga dneva njoj je mrla mati po kratkom betegi. Oča njoj je spadno že v boji. Ostala je sama.

Tihi kmečki dom je sprotolešnje sunce obsipavalo s svojov mladov toplotov. Moškatlini na oknaj so z rdečim cvetjem širili sladke dišce. Ograček je bio prepleteni s tulikani, siroticami, srčeci i grmi betlehema so poganjali bombleke i gledali na čisto modrino, ki se je kopala v naturnoj svetlosti.

Marica je gledala skoz nad okno. Vsikdar bole si je želela v tujino, v tuji varaš. Tetica, štera je prišla k njoj po maternoj smrti, da bi njoj pomagala pri deli, jo je štela odvrnoti od tej čudni zelenj. Ali ona je senjala samo o lepom življenji v tujem varaši.

K sosedovim je prišla gospa iz varaša. Iskala je deklo. Kda je zvedila, da bi Marica rada šla v varaš, je ša k njoj. Pogodila se je za edno leto.

Kda je odhajala z doma, je pravila tetici:

„Oj, tetica, šla bom. Tak sem srečna. Moje zelenje se spuni. Tak de mi dobro i vidla bom tiste lepe varaške vulice, visike hiše, visike gore. Vi vértuvajte pa mi kaj pišite! Kda bom prišla nazaj, bom bogata. Vsi me bodo občudavali.“

Tetica njoj je ne pravila nikaj, samo oči so se njoj zaskuzile i z žalostnim srcem njoj je dala roko v slovo.

Marica se je odpelala z gospov. Seli sta na železnico i se odpelali proti varaši.

Delao se je že mrak, kda se je železnica stavila. Na kolodvoru so goreli posveti. Vidli so se lepi i mamlivi.

Marica je stopila z železnice s svojov gospodaricov. Kak se je čudila vsemi. Vnožina ljudstva njoj je skakalo pred oči. Posveti so njoj goreli v glavi. Puna veselja je nesla pake v rokaj. Lüdje so se prerivali. Videlo se njoj je, kak da bi bila v domačoj cerkvi. Gledala je vse i se čudila. V njenom preprostom, nepokvarjenom srci se je nekaj trgalo. Držalo jo je nazaj, jo zvalo domo. Blisčeči posveti so se mešali žnjenimi mislimi. Gospa jo je začüdeno gledala. Komaj, komaj jo je spravila naprej.

Pred kolodvorom je stao kočiš. Seli sta na kočija i kočiš je švigno z bičom po konjaj.

Marica je gledala okoli sebe. Visike zidine so jo gledale. Posveti po vulicaj so s svojov svetloščov napunjavali njeno düšo. Gledala je zidino za zidinov. Vednake vulice, lepe

i gladke, po šterih so se pelali, so se njoj vidle tak lepe, da ne bi skoro vüpala iti po njih.

Stavili so se pred visikov zidinov. Pred hišov je bilo par gredic i na njih so bile vsajene same rože. Na sredi ogračka je stao sto, okrog njega pa par stolcov.

Hiša je bila svetla. Puno posvetov je gorelo po hodnikaj.

Marica pa gospa sta stopili s kočije.

Marici je srce zatrepetalo. Skrivno njoj je šumelo po vühaj füčkanje želaznic. Z nekšim strahom je šla za gospov po hodniki.

V prvom štoki sta se stavili. Gospa je odprla dveri, obrnola šalter i zagoro je električni posvet. Pokazala je Marici njeno sobo poleg kühnje. Nato je pripravila večerjo.

Marica se je ne mogla znajti niti se ne vüpala zgenoti. Gospa se njoj je čüdila, kda je vidla takšo spremembo na njoj. Davala njoj je vüpanje, naj se nikaj ne boji, nato jo je poslala spat.

Minolo je že skoro leto, kak je bila Marica v varaši. Delala je od jütra do večera i samo po nedelaj je lahko šla kam ven. Njena rdečica so vsehnola i njene oči so žalostno gledale. Stopaji so njoj bili trüdni i žmetni. Srce njoj je bilo razburkano. Misli so se njoj naganjale, stavljale i pa zbežale proti domi.

Kak je odišla z doma, je bila samo ednok v svojoj rojstnoj vési. Na vseh svetnikov déa, djala je sveče pa venec na materin grob. I od tistoga časa dale njoj je bio samo domači kraj v glavi.

Bližao se je blaženi vüzem. V Marici je vse vrelo od veselja. Samo šče par dni je mela biti v varaši. Kak si je pred letom dni želela v varaš, tak si je želela zdaj domo. Vidla je varaš, bila je v njem leto dni. Njene senje so bile vničene. Ne njoj je dao varaš toga, ka si je želela. Bile so blüzi nje gore, bila je z gospov pri morji, vozila se je z ladjov, bila je v vnoгих varašaj, ali nindri je ne našla pravoga mira, prave sreče. V misli so njoj bile rože z oken, rože z domačega ograda, lepi mir, ki je bio doma i tista lepa modrina, štera je tak lepa nad njivami, zelenimi njivami i domačimi gajj, jo je vabila. Želela si je pa, da bi čüla spevati kukujco v bližnjem logi, spevati škorjančeka nad zelenimi njivami i gledati štrke visiko v zraki i poslušati milo zvonenje večernoga zvona, v štero se je mešalo regetanje žab v večernom mraki.

Marica je bila trüdna. V prsaj jo je peklo. Kak čüdnost se je počüti-

la med temi visikimi zidinami. Ka do njoj pravili zdaj lüdje? Tetica njoj je pisala, da jo z veseljom čaka. „Pridem na postajo,“ — njej je pisala, — „i Te bom počakala, lüba Marica. Veseli me, da se povrneš domo. Varaš je ne za kmečke deklinne. Spoznala si to. Nesam Ti štela nikaj praviti, kda si šla od doma, ali zdaj, kda se bove pa naskori videli, zdaj Ti to lejko povem. Pridi, moje dete! Ne boj se lüdi! Naj pravijo kajštè, Ti se povrni i vidla boš, da Te njive razveselijo i Ti povrnejo, ka Ti lüdje naložijo s hüdobijov i zemejo.“

Prišeo je srečni den Maričinoga povrnenja domo. Gospa jo je stavljala, kda pa je vidla, da je ne odvrne, jo je bogato poplašala; z rečmi pa njoj je pravila:

„Idi, Marica, i srečna boj! Kda boš hodila po varaši, se oglasi pri meni. Rada te bom vidla vsikdar.“

Poslovila se je od gospe i se odpelala.

Prišla je zadnja postaja. Železnica se je stavila i stopila je doli. Tetica jo je čakala i vsa v skuzaj jo je obinola.

Napotili sta se srečnivi proti domi.

Bila je ravno Velka sobota. Lüdje so se paščili v boži hrambe večerničam.

Marici se je vidlo, kak da bi se znova narodila, kda je stopila v domačo hišo. Vse je bilo tak kak pred pol letom. Stene so bile obeljene. Rože na oknaj so močno dišale. Rožmarin je širo po hiši sladki düh. Sunce se je skrivno smejalo med okni.

Marica je bila vsa prerोजना. Čütila se je srečno. V njeno srce se je naselo mir. Sladki pokoj je legeo v njene oči.

Tetica se je veselila tomi veselji. Vidla je na Maričinom lici, da se je vsa spremenila. Postanola je resna.

Marica se je zglednola na njive. V mehkom vetriči so se ziba'e travice zelene. Pokoj je ležao vsešiom. Tulike, sirotice i srčeca so ravno tak cvele pod okni v ogradi kak pred letom dni.

Odtrgala je rože, napravila šopek i se napotila proti cerkvi. Šla je na pokopališče, položila rože na materin grob i puna lübavi do svoje pokojne matere pravila:

„O, mati moja, poplašaj vam Bog, da sle me občüvati v dobrom! Hvala vam, o mati, da ste me pripe-lali pa domo! Znam, o mati, da ste me zvali vi domo, da me ne bi vničile mestne lagojine. Ostanem zdaj v

bližini vas i cvele vam bodo na grobi rože ljubavi vaše hčere. Počivajte sladko, o mati."

I Marica je mela najlepši vüzem v svojem življenji.

Z vragom na šetanje.

(P. L. ERMITE.)

Večer sva šla z vragom po va-raši na šetanje. Vrag je bio jako lepo pa gosposki oblečeni. Smejao se mi je: „Ha ha, vi idete na tiskarski tečaj. Vi katoličanci se mantrate, meni se pa nikaj ne trebe mantrati. Imam močno roko i sam vsakomi zavezao oči. Niti po pol stoletji so ešče ne spregledali, Gospod moj, jaz se na to dobro razmim!"

Pokazao mi je moškoga, ki na-ma je šo po vulici naproti: „Poglejte toga elegantnoga gospoda. Tudi tomi sam zavezao oči. On je katoličan, pa si je naročo moje novine i čte stalno članke proti katoličanskoj cerkvi. Vsaki četrtak si pa küpi ilustrirani pa hu-moristični list. Kda to prečte, vrže vse v koš. Drugi poberejo i vse pre-gledajo, ešče v kühinji. Vidite, kak sam njemi oči zavezao!"

Srečala sva mlado žensko i znova mi je pravo: „Glejte to žensko. Dela se pobožno i sveto, pa küpüje moje časopise. Vaših ne küpi. Pa samo zato, ar moje novine imajo dosta ogrizavanja i takših novic, da se babe rade kregajo. 2 dinara da, ka je to? To se niti ne pozna. Takših ljudi je dosta, meni se naberejo milijoni i jaz si lahko zidam palače küpim velike tiskarske stroje, plačam telegraf itd. Vidite, tak mi pomagajo vaše pobožne katoličanke. Dobro sam njim zavezao oči!"

Šla sva mimo, kde so si ljudje küpüvali razne časopise. Po stenah so visele kričeče reklame za časopise, ali niedne za katoličane. Vragi so se iskrile oči od veselja i mi pravi: „Le preštejte si katoličanske časopise!" Tiho sam čteo 1, 2, 3, 4, 5, pa med temi je bio samo eden katoličanski dnevnik. To se je godilo v velkom Parizi.

„No, zdaj pa preštejte moje!" Bilo jih je dosta več, sami dnevnik. Na vsakom je bilo napisano, kelko naročnikov majo. „Vidite, vse to je moje. Ete dnevnik se norca dela z vaše vere. Oni tam prinaša oglase, pod šterimi se skrivajo grešna znanja. V tom drugom si mladi ljudje dopi-süjejo grešna dejanja. Tisti tam pa prinaša slike, da se leži smejejo. Po-leg njega je list, šteri prinaša grde novice i laži od samostanov. Oni je za kino, gledališča, ples..." 43 sam jih natšeo. „Vidite, vsi ti listi mi po-

magajo. Küpüjejo jih tüdi katoličani. Oči sam njim zavezao!"

Srečala sva dühovnika i vrag mi je znova pravo: „Glejte te človek se je v nedelo na predganci bojüvao proti meni. Lepa je bila njegova pred-ga, ali poslušalo jo je komaj 187 ljudi. Zdaj pa pogledjte tam moje po-slušalce!"

Prišla sva do trgovine, gde se küpüjejo novine. To vam je bilo ljudi! Vse se je trlo, uradniki, popotniki, ki se njim je müdilo na železnico, de-lavci, preprosti i bogati, vsi so küpü-vali novine. Dve gospodični sta komaj zmagali odavati. Vsakih pet minut je prišeo eden z biciklinom pa pripelao novo balo samih še komaj tiskanih novin. Vrag je pravo: „Poglejte, to je malo bolša predganca. Kde imajo vaši dühovniki telko poslušalcov. Jaz tü vsaki den predgam, vaši dühovni-ki pa komaj ednok na tjeden. Tüdi on ne vidi, kak velka je moja žetev. To je ravno takša razlika, kak če bi jaz strelao s strojno puško, štera vsako sekundo sipava krogle iz sebe, dühovnik bi pa strelao s srednjeveš-kim lokom, kda so ešče ne poznali pušk. Dühovnik ma tüdi zavezane oči, zakaj on hodi tü mimo, pa ne vidi teh listov, šteri njemi kradnejo düše ne vidi, da so med temi tüdi nedužna deca... hahaha. Naj samo dalje predga, meni to ne škodi!"

Vrag se je strašno nasmejao. Za malo časa mi znova pravi: „No, ed-nok sam se pa vendar prestrašo od katoličanov. To je bilo te, kda je država vzela cerkveno imetje, zaprla verske šole i izganjala redovnike. Mislo sam si: Zdaj se vsi katoličani združijo i napravijo velko predgani-co, močen tisk i po celom sveti raz-trobijo, kakša krivica se njim godi i tak dobijo svoje pravice nazaj. Jaz sam njim pa dvakrat i trikrat moč-nejše zavezao oči i nikaj se mi je ne zgodilo. Tik je ostao ešče nadale v mojih rokah i tak sam lahko naprej predgao milijonom. Tomi se najbole čüdivam, kak da katoličani ne spre-vidijo, kakšo moč ma tisk ali štam! Jaz sam ponosen na svoj tisk. Mili-jone dobim za svoje časnike. Tej naglo raznašajo moje misli. Povsod se čüje moja reč, na kolodvorih, na brzovlakih, na ladjah, povsod.

Mojo reč časopisi raznašajo od mesta do mesta, od vesi do vesi, v gostilne, do zadnje kuče. Vsega toga ne vidijo katoličani! Dobro sam njim zavezao oči!"

Prišla sva do hiše, kde se je vršo tiskarski tečaj. Vrag si je prečteo z velikimi literami napis nad vratmi: „Pridite vsi!" Vsi smo bili pozvani. Vstopim, pa sam vido, da jih je bilo komaj 60. Ti naj premagajo vraga!

Vrag se je zarežao: „Ali so to vsi?" Pogledao sam njemi v obraz ostro i zakričao: „Hiša zadnje večerje je bi-la ešče menša, apoštolov je bilo men-je kak nas, pa so celi svet prema-gali s Kristušovim dühom. Düh Kris-tušov bo znova oživo v nas, katoli-čani bodo spregledali i ne bodo več hodili z zavezanimi očmi. Lübili bo-do krščanski tisk i ga podpirali. Na nekrščanske časopise pa ne bodo da-li več niti pare, ešče menje pa čteli. Potom bo vrag tüdi tvoja moč pre-magana. Jaz verjem v to. (Putnik.)

T. L. Sreča v nesreči.

Najvékše dobrote, štere človeš-tvo premore, so: življenje, delo i lü-bezen. Te svetinje, brez šterih je vsa-ka kultura nemogoča, se pa lahko razvijajo i pridejo do svojega pome-na samo v miri. Mir je tista rodovit-na njiva, na šteroj se razvija življenje vsakoga naroda i vsakoga človeka.

Zato nam je skoro nerazumlivo tisto strašno klanje, ki je divjalo v svetovnoj vojni. Bridko orožje cele Evrope je neprenehoma žvenketalo. Sledovje te strašne norije ešče zdaj čütimo. So tüdi države i narodi, šteri se zavolo bojnih posledic ne do mo-gli nigdar povzdignoti na staro mes-to slave i moči.

V svetovno vojno je mogeo iti tüdi junak povesti, štero vam ščem povedati. V najlepših letaj svojega življenja se je mogao posloviti od lü-be matere, s šterov je živo pri ednom bogatom gospodi kak vancar. Oča so njemi že prle mrli zavolo poškodb, štere so dobili pri nakladanji vina. Žmetno je bilo Ivani slovo od mate-re, posebno záto ar so mati bili pre-ci stari i vedno nekši betežasti. V tistom časi, gda so mati betežni ležali v posteli, je šo Ivan z domi. Gda se je pibližao materi, so vzdignoli svoje betežne roke v znamenje sveto-ga križa i so spregovorili: „Zbogom, moje lübo dejte! Mogoče se več nig-dar ne vidiva. Oh, da bi že skoro mrla, ka bi se bar rešila vseh skrbi na zemli. Zbogom, pa se z Boga ne spozabi!" Mati so se nagnoli i so ga šče ednok küšnoli. Ivana je sprelete-la groza. Čüto je, ka se njemi nekaj strašnoga zdigavle v prsaj. Gledao je bledi materni obraz, ki je bio zavolo bolečin ves spačeni. Oči so gledale nekam prestrašeno. Vüsta so bila stis-njena i s celoga obráza je odsevala trepetajoča mrtveča senca. Žmetno je bilo Ivani pri srci, ali pomagati si je ne mogeo. Mater je troštao kelko je mogeo. Dao je materi ešče ednok ro-ko i odišeo s potrjim srcom.

V bojni je Ivan ne bio ravno du-go, a denok je bio na večih frontaj.

Bojüvao se je hrabro, dokeč je ne bio ranjeni. Kdaje ozdravo so ga poslali nazaj na front. Pa kakša sreča! Na fronti proti Italijanom je bio samo pár tednov, kajti nečloveško klanje se je dokončalo.

V tom časi je na domi Ivanovoga gospoda nastala sprememba. Gospod je vzel v službo Miciko, štera je bila pod varstvom domačega gospoda plivanoša. Starši so Miciko že v ránoj mladosti zapustili v toj skuznoj dolini i so se preselili na drugi svet. Micika je služila že na večih krajih za hrano i gvant. Bila je skromna i poštena. Zavolo svojega lepoga obnašanja je bila za peldo vsem deklam v kroglini. Ivanova mati je postajala če duže slabejša. Gospod je skrbo za njo kak za svojo lastno mater. A vsa skrb ne pomagala. Vsigdar hüje njoj je bilo. Samo to je še želela, da bi pred smrtjov videla Ivana. Žela se njoj ne spunila. Pred njegovim povratkom je pustila dušo.

Ivana je čakala doma žalost. Matere več ne našeomed živimi. Velka slabost i žalost ga je vrgla v posteo. Beteg je bio nevaren. Gospod je bio v velikih skrbah. Micika njemi je z velkov ljubénostjov dvorila. Ivan je to zapazo i v njegovom srci je začno žareti plamenček ljubézní do vrle Micike. Stanje se njemi je bolšalo i za par mesecov je bio zdrav.

Po betegi se je Ivan čüto ščista prenovlenoga. Lúbézen do Micike je či duže bole žarela v njegovom srci. Gospod je dobro poznao mláde düše, zato je spoznao spremembo na Miciki i Ivani. Meo jiva je jako rad, ar sta bila vrliva. Posebno Miciko je spoštüvao, ar je dobro gospodinjske posle spelavala. Bila je vsigdar v skrbah, da se ne bi gospodi zamerila. V življenji je občütíla malo veselja. Že od mladosti je bila prava mantrnica.

Edno nedelo odvečara je gospod sedo v senci. Zatoplen je bio v čüone misli. K njemi je prišeo Ivan nekam nazavüpnó. Na obrázi se njemi je poznalo, ka bi nekaj rad povedao, ali ne je znao, kak bi začno. Gospod je opazo njegov položaj i njemi je pravo: „Ivan, nikaj se ne boj! Povej mi, ka ti leži na srci?“

Nato je Ivan začno: „Lübi gospod i zdaj tüdi oča, dopüstite mi, ka vam razodenem svoje srčne žele. Sami dobro znate, ka sem bio betežen. Pri mojem betegi mi je Micika tak verno dvorila, ka mi je razvnela srce; zato sem jo pa skleno vzeti za ženo, čirávno sva oba sirmáka. Z vernim delom si bova že znala telko prislüžiti, ka bova lahko živela. Ar ste zdaj vi najni oskrbnik, vert, oča i vsevküp, vas prosim, da nama to dopüstite!“

Ob teh rečaj se je gospod zamislo. Za nekaj časa je pozvao Miciko. Micka je prišla s sramežljivim obrazom k njima. Nato je pa gospod tak začno pripovedavati: „Lüba moja deca! Zovéta me za očo! Prav je to. Pa püstimo to i se pogučimo od toga, ka mi je Ivan povedao. Že duže časa spoznávem, ka se radiva mata. Zato sem bio veseli. Čas v šterom se obüdi lúbézen, je istinsko lepi. To so lepi dnevi puni cvetja i brezskrbnoga veselja. Tüdi pri meni je tak bilo, ali jaz sam ne dosegno svojega namena. Branila sta mi oča i mati, ka bi se oženo s tistov, za štero je moje srce gorelo. To me je tak razzálostilo, da sam skleno, ka se nikdar ne bom ženó. To sam tüdi držao. Napísao sem svojoj drágoj pismo, v šterom sem njoj razodeo, pa se nemreva vzeti. Vidva sta bole srečniva. To me veseli. Naj vaj Bog blagoslovi. Ar sta oba sirmaka, zato dobíta po mojoj smrti vse moje vérstvo. Jaz toga nemam komi zapüstiti. Šče te tjeden se bomo pelali k notaroši, ki napravi pismo.“

Kda sta mladiva to čüla, sta ne znala, ka bi delala od veselja. Veseli je bio tüdi gospod, kda je vido, kak je nepravo Miciko ino Ivana srečniva.

V sredo so se pelali v varaš i so napravili pismo. Novica se je raznesla po celoj kroglini. Edni so se veselili sreči teh dveh sirmakov, drugi pa so bili nevoščeni.

Ne dugo potem so se pripravljali za gostüvanje. Po gostüvanji pa je mladi par začno gospodariti. Nad hišov se je razlevao boži blagoslov i vsi so bili srečni.

Golob golobi.

„Dnes je obiskao sosedov Sivček našega Belčka“, tak je začno praviti mali Slavko svojoj babici, kda je prišla domo s polja. „Vsela sta na našo slemen i se pogovarjala. Skrio sem se, da bi jiva ne odtirao i sem poslúšao njihov pogovor. Najprve je pripovedavao naš Belček: Kda sem prišeo vün iz jajca i se začno zavedati, da živim, se mi je godilo prav dobro. Starišje so naj s sesticov prav lepo oskrbüvali. Potem sva mogla hoditi za materjov, če sva štela kaj dobiti za želodček. Že za nekaj tednov sva si morala sama skrbeti za živež. Mela sva edino skrb, da si potolaživa glad. Kakše nevarnosti pač ne sva poznala. Našega gospodara se nesam bojao, vnogokrat sem njemi vseo celo na rame, ka pa mi je bilo v nesrečo.“

Kda sem ednok zleto prav blüzi njega, je vtegnó roko i me je zgrabó. Mislo sem da de me glado, ali

zmoto sem se. Odnese me je v hišo i me vtekno nekšemi dečki v turbo. Bio sem na dečkovom domi. Odrezali so mi peroti i sem morao celi lübi den postopati po dvorišči. Komaj so mi nazaj zrasle peroti, sem odleto i si poiskao tü novo družbo.“

Sivček pa je pripovedavao tak: „Tüdi meni se ne godilo preveč dobro; enkrat sem se nahajao celo že v smrtnoj nevarnosti. Ednok nas je sedela cela trupa na njivi. Naednok prileti jastreb, me zgrabi i me začne daviti. Drugi golobje so razleteli, jaz pa bi skoro najšeo smrt, da me ne rešo lovec. Prišeo je po poli, jastreb se ga mogoče prestrašo i odbežao je. Komaj sem meo še teliko moči, da sem odleto domo.“

Staroj materi se je čüdno vidlo, kak je mogeo njeni vnük razmiti golobji pogovor. Preiskala njemi je žep i istinsko najšla v ednom štiriperesno detelico. Zato je vervalo, da je Slavko razmo golobji pogovor. Mogoče si ga je samo izmislo. Prebrisani je itak zadosta. (Iz knjige: „Zvončki moje mladosti“.)

BSA.

motocikl 500 c³. skoro novi po nisikoj ceni **se oda**. Ogleda se lahko vsaki den od 12 do 14 vüre

v Murskoj Soboti,
Šolska ulica 32. 2

Gostilna

se da v najem ali oda na prometnom kraji tüdi trgovino lahko ma i 4 plüge zemle.

Več se poizve pri ZAVRATNIKI
v Ljutomeri. 1

Oda se

posestvo, hiša i gospodarska poslopja. Posestvo obsega iz 10 plügov; gorice, sadovnjak, log, senožeti. Posestvo je pri Maloj Nedeli. Hiša blüzi cerkve. Več se pozve v PREKMURSKOJ TISKARNI M. SOBOTA. 1

Pomaranče i citrone

italjanskoga i španskoga izvora i zelenjave vsigdar friško prvovrstno blago nüdi
CELESTINA GLAVNIK Ljubljana, Pogačarjev trg 1. 2

KMETSKI GOSPODAR.

Mesečna priloga Novin.

Važno kmetско vprašanje.

I.

Predrago kupujemo — prepoce- ni prodajamo, če sploh moremo pro- dati. V tem je cela naša kmetijska kriza! Zakaj tako? Zato, ker kmetje kupujemo vsak zase in prodajamo vsak zase. Potrebščine, ki jih kupu- jemo, gredo iz tovarne skozi deset ali več rok, preden pridejo do nas, in vsake roke prekupcev se prime nekaj zaslužka in dobička, ki ga plačamo mi. In kmetijski pridelki, ki jih pro- damo, romajo skozi deset ali več rok, predno pridejo do onih, ki naše kme- tijske pridelke povžijejo oziroma zase porabijo in vsake roke vmesnih kup- cev se prime nekaj zaslužka in do- bička, ki ga plača zadnji kupec, v največji meri pa mi kmetje, ki mora- mo zaradi tolikih vmesnih zaslužkov svoje pridelke pod ceno prodajati.

Ali mora biti tako? Ne! Danski kmetje ceneje kupujejo in dražje pro- dajajo, zato tudi današnja kmetijsko krizo zelo malo čutijo. Zakaj? Zato ker svoje pridelke prodajajo in po- trebščine kupujejo potom svojih bla- govnihih zadrug, pridelovalnih, prodaj- nih, nabavnih, izvoznih. In to že nad 40 let. Vmesni trgovci, ki pri nas naj- več zaslužijo, na Danskem odpadejo. Podobno je v Belgiji, Nemčiji in dru- gih naprednih državah. Toda kmetско združništvo v omenjenih deželah je zgrajeno na močni in široki podlagi kmetских stanovskih organizacij — Kmetских zvez. Če bi mi že imeli po- drobno izvedeno Kmetско zvezo in na njej zgrajeno blagovno združništvo, se nikdar nebi zgodilo to, kar se je zgodilo lansko leto: da mi svojega krompirja nismo mogli prodati, dočim so avstrijski kmetje uvažali v našo državo krompirja za več milijonov di- narjev. Avstrijski kmetje so organizi- rani v Kmetских zvezah in na njih zgrajenem združništvu, potom kate- rega pridelujejo in nudijo tak krom- pir, kakršnega prebivalci naših mest zahtevajo.

II.

Pred več mesci se je v Atenah na Grškem vršilo gospodarsko posve- tovanje balkanskih držav: Jugoslavi- je, Rumunije, Grčije i. dr. Obrtniki, trgovci in industrijci so na to posve- tovanje poslali tajnika svoje sredne stanovske organizacije g. Mohoriča; organizirano delavstvo naše države je

poslalo tja tajnika osrednje Delavske zbornice g. Topaloviča iz Beograda. Kmetiski stan ni mvgel poslati nobe- nega zastopnika, ker nima svoje sta- novske Kmetijske zbornice. Ravnotako ni bil stanovsko zastopan na mnogih kmetijskih konfercah, ki se vršijo že nad pol leta v Rumuniji, in Poljskem; koristi jugoslovanskega kmetijstva je moral na teh posvetovanjih zastopati uradnik kmetijskega ministrstva.

III.

Toda mi vendar zahtevamo Kme- tijsko zbornico, kakor imajo svoje zbornice drugi stanovi: delavstvo, obrt- niki, trgovci in industrijci, odvetniki in notarji, zdravniki in zadnji čas celo bankirji. Kadarkoli vlada obravnava delavska, obrtniška, trgovska, indus- trijska, zdravstvena, odvetniška, no- tarska vprašanja, vedno vpraša zbor- nice teh stanov za mnenje; zbornice smejo staviti vladi tudi same predlo- ge za zakone. Predlogi teh zbornic imajo pri državi veliko na pol uradno veljavo. — Toda predno so delavci, obrtniki, trgovci i. t. d. dobili svoje zbornice, so se že desetletja prej pro- stovoljno organizirali v svobodnih or- ganizacijah: delavskih strokovnih zve- zah, obrtniških društvih, zvezah in- dustrijcev i. t. d. Le potom svojih svobodnih stanovskih organizacij so se ti stanovi v janosti toliko uveljavi- li, da jim je država z zakonom dala stanovske zbornice z uradno veljavo.

IV.

Kmetje naprednejših držav že imajo svoje kmetijske zbornice: v Nemčiji jih je okrog 40, vsaka dežela ima svojo kmetijsko zbornico; ravno tako ima vsaka dežela v sedanji Av- striji svojo kmetijsko zbornico. V Švi- ci je država Kmetiski zvezi priznala značaj Kmetijske zbornice; šteje pa švicarska Kmetiska zveza okrog 400.000 članov! — Toda predno so kmetje teh držav dobili kmetijske zbornice, so se prostovoljno organizirali v svo- bodnih Kmetских zvezah: v Nemčiji že pred 60 leti, v Belgiji in Švici pred približno 40 leti, v Avstriji in na Češkem pred več ko 30 leti, na Dan- skem praznujejo nekatere Kmetiske zveze 70 letnice.

Kaj pa mi kmetje v Jugoslaviji? Nimamo Kmetijske zbornice, ki bi na- še težnje z veliko veljavo zastopala pri osrednji vladi v Beogradu in ban-

ski upravi v Ljubljani. Nujni predpo- goj za dobro in uspešno delujočo kmetijsko zbornico je močna prosto- voljna organizacija, svobodna Kmet- ska zveza. To je prav dobro povedal predsednik sedanje vlade g. Živkovič, ko mu je eden izmed slovenskih kme- tov v Ljubljani izrazil željo po kme- tijski zbornici; g. predsednik mu je odgovoril: Kmetje organizirajte se in združeni zahtevajte Kmetijsko zborni- co! V vseh državah in pri vseh sta- novih je bilo tako: Najprej prosto- voljna, svobodna stanovska organiza- cija, potem še le stanovska zbornica!

Moderno sadjarstvo v Ameriki.

Kdor občuduje enakomerno zdra- va ameriška jabolka s svojim brez- madežnim olupkom, se nehote vpra- ša, na kak način se to sadje vzgaja. Ameriški sadjar zavrača vsako ple- menito podlago in vzgaja svoje jab- lane izključno na divjaku. S tem do- seže dober in zdrav razvoj korenik, dobro razkošateno krono in odporno zdravo deblo.

Ameriški sadjar sadi mladike v pripravljene jamice — tudi na travna- tih tleh — ter pokrije obrobno ze- meljsko plast z debelo plastjo slame. Do štirikrat se v poletnih dneh po- kosi trava na površini in potrosi na debelo pod vsako drevo. S tako trav- nato in slamnato odejo se zavira pre- veliko izhlapevanje, medtem ko se padavinam omogoči naglo pronicanje. Pod stalno vlažno odejo se pričnejo travnate rastline razkrajati. S tem pospešujemo razvoj bakterij, ki veže- jo dušik in večamo humusna hranila zemlje. Na ta način so ameriški sad- jarji dosegli lepoto in sijajen okus jabolka.

Slični poskusi v državnih pres- kuševalnicah so pokazali v primeri z drugimi vzgojnimi metodami mnogo večjo in dragocenejšo plodovitost. Ja- blane kar kipijo zdravja in dobre le- tine so postale pravilo. Pri nas se smatra travo kot dragocen pridelek, vendar razpolaga vsako gospodarstvo z dobrimi nadomestki. Biti pa mora- mo pri izberi primernih odej previd- ni, da ne uporabljamo snovi, ki tvo- rijo kisline in bakterijam sovražne pri- mesi. Predvsem ne smemo uporablja- ti šote, mah, žaganja itd.

Ta metoda sadne odaje, kakor bi jo imenovali, se posebno dobro obnese pri starejših jablanah in jih nekako poživijo. Take jablane bolujejo običajno na dobri koreninski asimilaciji, ali pa so vsled kvarljive tvorbe krone izravnovešene. Sadna odeja se mora vedno na novo prenavljati s polaganjem novih snovi. Eventuelne tvorbe plevla se morajo uničiti. Kot jesensko, oziroma zimsko sadno gnojenje lahko uporabljamo apneno mleko, s katerim odejo polivamo. S tem bomo ogromno dvignili hranilno vrednost zemeljskih plasti, in s tem seveda tudi plodovitost sadja.

Denar in varčevanje.

Svetovna vojna nam je pokazala, da se da z denarjem vse napraviti. Mnogo ljudi se je celo odkupilo z denarjem, da njim ni bilo treba iti na vojsko. Denar je odločil tudi vojno. Anglija in Amerika sta zmagali, ker sta imeli mnogo denarja. Prav pravi slovenski pregovor: Denar je sveta vladar.

Nekateri so na denar strašno lakomni. Za denar odajo celo vero in dušo, svojo čast in narodnost. Krščanstvo tako, lakomnost imenuje „mamonizem“.

Mi pa priporočamo krščansko jakost, kateri se pravi varčevanje ali po domače šparanje.

Iz Svetega pisma nam je znano, da sta Marija in sv. Jožef sprejela darove od sv. treh kraljev. Gotovo sta jih rabila, ko sta bežala v Egipt. Tudi Jezus pravi: „Kdor ne zbira z menoj, tisti razsipava. To je v prvi vrsti povedano za milost božjo, ali velja tudi o zemelskem imanju.

Z edne strani se sliši: Dol s kapitalom! Mi pa pravimo: Gor s kapitom.

Varčevanje se mora začeti že pri malem, s parami, z dinarji. Tudi morje se nabere iz samih kaplic. Hiša je zidana iz malih opek. Ne kupuj nikdar tega, kar ti ni potrebno. Delaj tudi v zimi kako domače delo, grable, domače orodje itd.; vse to lahko odaš, če ne danes, pa jutri. Tudi gostija se da služiti z manjšimi stroški.

Nočemo nikogar učiti, naj bo skop stiskač. Tudi to je greh. Skop človek ima trdo srce. Pri njem ni mesta za ljubezen do trpečega brata.

V Londoni so zidali bolnico iz samih milodarov. Zbiratelji so hodili pobirat od hiše do hiše. Prišli so tudi pred hišo, kjer se je gospodinja strašno kregala nad deklo, ker je par vžigalic (špic) več porabila, kakor je bilo potrebno, da je v peči zakurila.

Zbiratelji so že hoteli iti mimo misleč, če se že za par vžigalic tako

krega, potem že ničesar ne dobimo. Ali vseeno so stopili notri rekoč: bomo videli, če kaj da!

Ko je gospodinja zvedila, zakaj so prišli, je takoj šla in prinesla 10 liber šterlingov (angleški denar) in je rekla, da je vse to prišparala za dobre namene.

Varčevati moramo včiti že deco za mlada. Čujte še to:

Kdaj so v Beči koronali casara, so šolski deci metali sladkor na cesto, da so ga lahko pobirali. Zanimivo je bilo gledati krščansko pa židovsko deco. Krščanska deca so sladkor z obemo rokama nosila v usta. Pa da bi ga kar največ spravili dol, so ga grizli. Židovska deca so pa sladkor dajala v žepe. Naslednjega dne so ga v lepem papirju prinesla v šolo in ga prodajala krščanski deci.

Kar se mlad naučiš, to boš star vedel.

Delo kmetske zbornice v Avstriji.

Po vojni so svobodne kmetijske organizacije, načelu nižeavstrijska Kmetiska zveza, dale pobudo za ustanovitev kmetijske zbornice kot avtonomnega stanovskega zastopstva kmetijstva. Novo-ustvarjene kmetijske zbornice so takoj nastopile iniciativno za pospeševanje in intenziviranje kmetijstva. Skupno z državno in deželno upravo se je kmetijskim zbornicam posrečilo kmetijsko produkcijo povečati in izboljšati v toliki meri in tako naglo, kakor tega ni nikdo pričakoval: Povečala se je površina obdelane zemlje; še bolj pa se je vslep modernizacije in intenzivizacije delovnih načinov povečal donos na hektar in s tem splošna množina kmetijskih pridelkov. V osmih letih se je količina pšenice in rži podvojila, ječmena skoro potrojila, krompirja popetorila, sladkorne pese podesetorila, podesetorila tudi dobava domačega mleka na Dunaju. Danes avstrijsko poljedelstvo, ki je leta 1918. zadoščalo komaj eni četrtini potreb, krije notranjo potrebo pšenice do 60% potrebo po rži in ovsu pa krije popolnoma; v ječmenu ima že toliko previška, da lahko velike množine izvažna na Angleško, velikanske previške krompirja uporablja deloma za industrializacijo svojega kmetijstva (špirit), deloma ga izvažna v agrarne balkanske države! Produkcija sladkorne pese se je povečala tako ogromno, da krije avstrijsko kmetijstvo več ko 65% potrebe po sladkorju, dočim je leta 1919 krilo le 5% potreb. Nič manjši niso uspehi pri živinoreji in mlekarstvu. Avstrija se more danes glede

števila živine meriti z najnaprednejšimi sosednimi agrarnimi državami: Na 1000 prebivalcev pride goveje živine v Avstriji 331, v Jugoslaviji 322, v Poljski 296, v Nemčiji 273, v Madžarski 237; prekaša jo samo Švica s 366 govedi. Glede števila svinj zaostaja Avstrija samo za Madžarsko in Nemčijo. Avstrijsko kmetijstvo krije danes okrog 60% potrebe po mesu vkljub temu, da ima pri svojih 6 milijonih prebivalcev prehraniti 2 milijonski Dunaj. Posebno jasno se vidi intenziviranje kmetijstva v mlekarstvu. Mi, ki smo še pred leti izvažali vsak dan na tisoče litrov mleka na Dunaj, to britko čutimo. Avstrijsko mlekarstvo producira danes mnogo več nego porabi konzum. Dobava domačega mleka na Dunaju se je v letih 1920. do 1927. zvišalo od 28,000.000 litrov na več ko 260,000.000 litrov, to je: v sedmih letih skoraj podesetorila. — Za napredek živinoreje in mlekarstva je predpogoj velikopotezno pospeševanje travništva. S pospeševanjem umetnih travnikov, s travnimi semeni umetnimi gnojili itd. se je kmetijskim zbornicam posrečilo donos travnikov povišati za več sto %. — Na polju vinogradništva se je povečalo proizvodnje kvalitetnih vin; s posebnim pospeševanjem kletarstva, z uvedbo kvalitetnih znamk za vina v steklenicah ter z moderno propagando se je razpečava pomnožila in utrla so se pota, ki naj omogočijo izvoz avstrijskih vin v inozemstvo!

To so uspehi delovanja kmetijskih zbornic. Mnoge države se imajo za velik organizatorični in produkcijsko — tehnični napredek v kmetijstvu zahvaliti edinole delovanju kmetijskih zbornic.

Arborin.

Vled stalnega požlahtnjenja in zboljšanja sadnih vrst se je naše sadje tudi pomehkužilo. Postalo je dostopno za obolenje po glivičnih boleznih in po raznih živalskih škodljivcih. Žlahtnejše sadje je potrebno boljše nege in večje pozornosti. Zaradi tega vidimo, da je uničevanje drevesnih škodljivcev v naprednejših krajih, n. pr. na Holandskem redno opravilo, kakor pri nas okopavanje, gnojenje itd. Vse sadje se tamkaj v zimskem času škropi z raznimi sredstvi, ki uničujejo škodljivo zalego na drevju.

Tudi pri nas bomo posvečali večjo pozornost oskrbovanju sadnega drevja, ki nam v mnogih krajih Slovenije spričo sedanjih gospodarskih razmer obeta večjo dobičkanost, kot vse druge panoge. Da nam naše žlahtno sadje ne bo hiralo in da nam bo rodilo zdrav in obilen sad, mora-

mo poskusiti tudi mi z izdatnejšim zatiranjem škodljivcev, predvsem s škropljenjem.

Zadnja leta je neka holandska tvrdka razpečavala v Sloveniji prav izborno sredstvo proti drevesnim škodljivcem, tako zvano Karbokrimp. Napravili smo tozadevne poskuse. Učinek Karbokrimpa je bil posebno lep pri češpljevem drevju, ki je bilo v primeri z neškropljenim bujno, temnozeleno in pomlajeno. Tudi rakove rane so se po uporabi tega sredstva znatno skrčile.

Zastopnik tvrdke, ki je razpečavala Karbokrim mi je pred kratkim sporočil, da se je omenjena holandska firma sporazumela z ljubljansko tvrdko „Chemotechna“, ki bo od sedaj naprej kot sredstvo proti sadnim škodljivcem stavila v promet le domač, in sicer izboljšan izdelek, tako zvan Arborin. Arborin stare kakovosti je že več let znan v Sloveniji. Novi izdelek, ki ga bo nudila sedaj „Chemotechna“ pa bo navadno glede učinkovitosti enak Karbokrimpu.

Arborin je katranski preparat in je glede učinkovitosti podoben Dendridu (drevesni karbolinij). Arborin se posebno priporoča za zatiranje krvave uši, listne uši, kaparjev in vse zalege raznih gosenic in drugih, sadnemu drevju škodljivih žuželk. Dobro deluje tudi pri zatiranju mahu in lišajev ter pri zdravljenju raka. Vpliva pomlajevalno.

Najuspešnejše škropimo sadno drevje z Arborinom pozimi in spomladi, ko je drevje golo in ne zmrzuje.

Točna navodila glede uporabe tega sredstva je vselej dobiti pri vsakem prodajalcu. Arborin je dobiti (tudi v poskusne svrhe!) naravnost pri tvrdki „Chemotechna“, Ljubljana, Mestni trg 10, ali pa pri Kmetijski družbi v Ljubljani, ki ga razpošilja potom svojih podružnic.

(Domoljub.)

Klanje živine in prodaja mesa po kmetovalcih ter zakol v sili.

Naši kmetovalci so radi pomanjkanja krme često v velikih skrbah. Da bi se rešili živine, katere ne morejo vzdrževati, jo dostikrat prodajo tudi za nizko ceno. Da si bodo znali od sedaj naprej tudi na drug način pomagati, objavljamo važno bansko uredbo, katero je izdala na vlogo Kmetijske družbe v Ljubljani:

„V kolikor gre za stranke, ki imajo, ne da bi bile po poklicu kmetovalci, v lastnem gospodarstvu domače živali in te v posameznih slučajih, bodisi v sili ali v svrhu boljšega vnovčevanja živinčeta zakoljejo in prodajo meso zaklane živali ali v ce-

lem ali v manjših kosih, ne more biti v takih primerih govora o neupravičenem izvrševanju mesarskega obrta, ker se klanje ne vrši redoma v zmislu čl. IV. uvodnega patenta k obrtnemu redu.

Iz tega razloga, torej vsled pomanjkanja redovitosti obrata, se po čl. IV. uvodnega patenta tudi ne more smatrati za neupravičeno izvrševanje obrta, če kmetovalec zakolje in razproda v poedinih primerih kak komad lastne živine.

Če pa ne vrše kmetovalci tega zgolj v poedinih primerih, temveč z gotovo redovitostjo in tudi z namenom dobička, pride za rešitev vprašanja, gre li za neupravičeno izvrševanje obrta ali ne, v poštrev določba čl. V. točke a) uvodnega patenta k obrtnemu redu, po katerem se predpisi obrtnega reda ne nanašajo na postranske posle kmetijske produkcije.

Zato od kmetovalcev izvrševanja zakola živali in odprodaje mesa ni smatrati za neupravičeno izvrševanje mesarskega obrta, če in v kolikor velja ta obrat za postranski posel kmetijstva.

Pogoj za kvalifikacijo takega obrta kot postranskega kmetijskega opravila je, da se v obratu v glavnem predelavajo pridelki lastnega gospodarstva. Zato je smatrati tudi klanje živine in odprodajo mesa po kmetovalcih za postranski posel kmetijstva le tedaj, če se kmetovalec redoma omejuje na zakol lastne ali lastno prirejene živine.

Bistvo postranskega posla kmetijstva pa je, da se vrši le mimogrede poleg kmetovanja, da se vrši le v pravem razmerju z obsegom kmetije in na tak način, da se ohrani notranja vez s kmetijstvom, da se zrcali zgolj kot sestavni del enotnega kmetijskega gospodarstva in ne kot samostojno podjetje.

Zato je klanje živine in odprodaja mesa s strani kmetovalcev izločeno iz veljavnosti določil obrtnega reda, če odgovarja število zakolov obsegu kmetije in, če se vrši to opravilo po kmetovalcu samem, odnosno po njegovih kmetijskih delavcih in ostalih pomožnik močeh in na enostaven način, ki odgovarja značaju kmetijskega gospodarstva.

Če pa se vrši klanje in odprodaja mesa s strani kmetovalca tako redovito ali pogosto, da ni v skladu z obsegom kmetijskega gospodarstva, ali ne z navadnimi kmetijskimi delavci, temveč po posebnih obratnoizurjenih močeh ali v posebnih obratovališčih, se tak obrat ne more več smatrati za postranski posel kmetijstva, ker ni več postranski, temveč samostojen obrat.

Kot zakol v sili je smatrati zakol

v primeru težke poškodbe ali bolezni živinčeta ali v primeru nedostajanja krme in bi žival sicer morala poginiti.

Seveda veljajo tudi v slučajih zakola živine in odprodaje mesa po kmetovalcih predpisi čl. 27. zakona z dne 14. junija 1928, Ur. l. št. 287. in čl. 3. in 46. pravilnika o ogledovanju klavnih živali in mesa z dne 8. sept. 1925, Ur. l. št. 348. ter čl. 12/3. pravilnika o odpremljenju živali in živalskih sirovin po železnici ali z ladjo z dne 11. junija 1929, Ur. l. št. 101. iz 1930.

Obrtnim oblastvom I. stopnje naročam, da vrše po zgornjih smernicah strogo nadzorstvo nad klanjem živine po kmetih in zlorabe, ki prehajajo v neupravičeno izvrševanje mesarskega obrta, občutno kaznujejo.

Pomočnik bana: Dr. Pirkmajer s. r.

(Kot pojasnilo k predzadnjemu odstavku je pripomniti, da je treba zakol domače živine javiti županstvu in od prodanega mesa plačati občinsko trošarino. Razentega je mesogledec dolžan ogledati si meso, ki pride v prodajo. Živali in meso, ki se odpremi po železnici, mora pregledati živinozdravnik.)

Tržne cene:

Maribor.

Svinje: Mladi prašiči 5 do 6 tednov stari 120 do 150 Din, 7 do 9 tednov stari 180 do 250 Din, 3 do 4 mesece stari 280 do 350 Din, 5 do 7 mesecev 400 do 500 Din, 8 do 10 mesecev stari 560 do 630 Din, 1 leto stari 880 do 960 Din, 1 kg žive teže 8 do 9 Din, 1 kg mrtve teže 10 do 12 Din. Prodanih je bilo 44 svinj.

Poljski pridelki: Krumpiži 0.75 do 1.50, luk 2.50 do 3, seno 90 do 95, otava 80 do 95, slama 60, pšenica 2, rž 1.50, ječmen 1.50, oves 1.25 do 1.50, koruza 1.75, ajda 1.50, ajdovo pšeno 4.50, proso 1.50, fižol 2 D.

Perutnina: Kokoš 30 do 45, piščanci 40 do 90, raca 30 do 40, gos 70 do 90, puran 70 do 110. Česen 18 do 20 Din.

Sadje i drugo: Jabolka 6 do 10, suhe slive 10 do 12. Mleko 2 do 3, smetana 10 do 12, surovo maslo 32 do 40, med 12 do 20, jajca 9.75 do 1 Din.

Doma:

Penezi: dolar Din. 56.—, Argentinski peso Din. 13, šiling Din. 7.93, lira Din. 2.90, pengő Din. 9.90, marka Din. 13.30, urugvajski peso Din. 26, frank Din. 2.18.

Živina: biki, junci i telice Din. 5—6, (jako debeli Din. 7), krave Din. 4—6, teoci Din. 8—9, svinje Din. 9.

Zrnje: pšenica Din. 180, žito Din. 180, oves Din. 200, kukorica Din. 150, krumpiži Din. 40, ajdina Din. 120, proso Din. 150, lenovo seme Din. 250, grah črešnj. Din. 200, mešani Din. 150.

Mlatilna garnitura

firma Hoffser Schrantz Alm. 8. skoro v novom stanju se po jako vugodnoj ceni oda. Zglasiti se pri FICKO JANOŠ pos. Krajna p. Rankovci Prekmurje. 2

Vsi trgovci i gostilničarje

kupujejo za svoje goste najbolše i najfalejšše sire samo v SOBOČKOJ MLEKARNI Aleksandrova c. 8. Kupuje se mleko i kisilak.

KREDITNA BANKA D. D. v Murški Soboti naznanja tužno vest, da je dne 26. marca 1931. preminul član njenega načelstva gospod

RATKOL TEODOR

občinski odbornik, podjetnik i. t. d.

Družba ohrani pokojniku trajen in hvaležen spomin!

V Murški Soboti, dne 27. marca 1931.

Naznanilo.

Naznanjam cenj. občinstvi, da sem preselo svojo trgovino nasproti od zdajšnje, v šteroj je bio negda trg. Spigler.

Zednim naznanjam, da menjavam prima tikveni olj za lüščeno i nelüščeno seme. V zalogi mam tüdi kokošinje i pureče perje. Dobite tüdi prvovrstna polska semena, rubundijino, detelčno seme i razna drüga semena.

Fran Rešek

trgovec BELTINCI.

Zavolo selitve se po jako ugodnoj ceni oda

hiša i restavracija

z vsem inventarom na jako prometnoj točki v središči Maribora. Vina se izstoči letno 500 hl. Natančnejša pojasnila dava:

Hinko Kosič

Maribor

1 Vetrinjska ulica 24.

Na odajo je

1 plüg njive i 1 plüg senožeti v Lazaj poleg Gyüreka. Što šče küpiti, se naj zglati pri

Horvat Augusti na Gibini

ali pa pri

Sedmak Karoli v Banfiji,

fara Štrigova.

2

Kramarsko i živinsko se-
nje se vrši

na Tišini

10. marca. Vabijo se vsi
küpci i prodajalci.

Županstvo občine Tišina.

PLUGI

znamke „SACK“ svetovnoznani
najboljši izdelek trpežni in po
ceni so dospeli.

**Travniške brane za
trte in drevje**

Cepilni vosek, gumijeve vezi
liče, cepilni noži, škarje, krtače,
škropilnice, gumijeve cevi, ven-
tile, se dobi pri

Ivan Šega M. Sobota

Vsa vrastva za lüdi i živino

naročate lahko iz lekarne na Vrhniki. Posebno priporočamo: **Hočevorovo Aromatično železnato tinkturo** priznani najboljši pripomoček proti slabokrvnosti, slaboj prebavi i oslabelosti. Je bolša kak vsako železnato vino! Pol literski glažek 20 Din. Naročiti i ponücati trbe 3 glažke. **Želodčni prašek**, ki pomaga pri želodčnom katari, to je pri tiščanji i bolečinaj v želodci, želodčnom krči, kislom izpahevanji i vün metanji. Škatüla 20 Din. **Tussocol sirup** proti plüčnomi betegi. Oblažuje kašel, izčisti plüča i zdigne tek. 1 glažek 40 Din. **Nervocol**, ki vsebüje kolo, železo i forsfor. Delüje odlično pri živčnih betegaj, otrüjenosti i nervoznosti. Okrepi i vrne tek. Glažek 40 Din. **Za domače živali: Sadnikarov zdravilni prašek za prašiče.** Sigurno zdravilo proti betegi na prebavilih, ki čisti i odvaja küžne bacile. Pospešuje tek i krmlenje živali ino zabrani pojav rdečice. Zavoj 12 Din. 10 zavojov 100 Din. — **Bosulin svečice.** Edino zdravilo proti sramničnomi vnetji pri govedi. Zaneslivo proti jalovosti krav i telic. Škatüla z 12 svečicami 30 Din. — **Protikataraličen prah za konje.** Presküšeno zdravilo proti konjskomi kašli težkomi dihanji i zgübi teka. Škatüla 20 Din.

Lekarna pri „Angelju Varhu“ na Vrhniki št. 22
Spomenjena zdravila se ne dobijo nigdi indri, zato naročajte naravnoč od mene! Na vsa pitanja odgovarjam brezplačno! Pri vekših naročilih popüst!

Zahvala.

Podpisana družina se vsem zahvaluje, ki ste sprevodili do mrzloga groba našo predrago babico
dov. Marič Rozalijo
roj. Kerec.

Prisrčna hvala tüdi vsem, ki ste jo obiskali v betegi i nas tolažili. Še posebi se zahvalüjemo gg. plebanoši i nadvučiteli za genlivo slovo, ter cehskomi družtvi i tüdi deklinam, ki so se potrudile za vence. Srčna vam hvala. Bog Vam bodi plačnik, mi pa ostanemo vaši zahvalni dužniki. Žalüjoča družina

Botjak, Petanci.

Kam naj naložim peneze, da dobim najboljši intereš???

Kde bom iskao najugodnejše posojilo za svoje potrebe? V vsakom slučaju se z zavüpanjom obrnemo na našo domačo

HRANILNICO i POSOJILNICO v BOGOJINI,

štera je vpelala dobro, polmesečno obrestüvanje (za vloge od 8 - 90% za posojila pa 100%) i nüdi kem vekše ugodnost. Rentno dačo plača sama za svoje vlagatele. Promet od meseca do meseca raste, ka jasno svedoči od velikoga zavüpanja i kaže na varnost kritja več milijonske vrednosti njenih kotrig.

Pridite i se osvedočite!

NAČELSTVO HRANILNICE i POSOJILNICE v BOGOJINI.

Zadrůžno řivljenje.

Obćni zbor Kmećke posojilnice v M. Soboti.

Na drugoj strani objavljamo raćunski zaključek Kmećke posojilnice v M. Soboti za leto 1930., ki je bio odobreni na obćnom zbori, řteri se je vrřo preminoćo nedelo. Kmećka posojilnica tak po svojem deli kak po obćudũvanja vrednih uspehih, řtere je v kratkih letaj svojega obćoja dosegla, v punoj meri zasluři, da par reći spregovorimo od nje.

Na obćnom zbori je bilo podano poroćilo od dela v leti 1930. Poroćilo se glasi:

„Nař zavod je v svojem řestom poslovnom leti izkazao jako razveseliv napredek. Promet v pretećenom leti se je poviřao za približno 12.000.000 Din, tak da je dosegno v l. 1930 viřino 23.491.945 Din 75 par. Hranilne vloge na hranilne kniřice so se povnořile vklũb tak velkoj gospodarskoj krizi ino intrigam nasprotnikov, za okoli 2.700.000 Din, tak da znařajo vloge na konci poslovnoga leta Din 6.096.893 Din 85 par. Zvũn toga pa znařa stanje hranilnih vlog v tek. rać. okoli 500.000 Din. Da si je teda nař zavod pridobo v toj kratkoj dobi obćoja tak velko zavũpanje v javnosti, nam svedoćijo zgoraj navedene řtevilke.

Velike teřave je meo nař zavod pri podeljavanji posojil. Zavolo velike gospodarske krize je povprařevanje za posojila den za dnevom narařćalo. To se je posebno pri nařem zavodi pokazalo. Pa tũdi ne ćudno, ar se naře lũdstvo v najveřkoj meri izogible oderuřkih bank. Pri tak nizkih cenaj kmetijskih pridelkov naime nemre posojilojemalec plaćati tak velikih banćnih obresti. Tũdi na tom polji si je nař zavod prizadevao, da reři kmeta iz oderuřkih rok.

Naćelstvo i nadzorstvo je melo v preteklom leti 26 rednih skũpnih sej. V svojih sejaj je reřavalo tekoće zadeve. Posebno je melo vnogo posla z dovolũvanjom posojil, dovolilo je naime preci novih posojil i to v zneski 3.270.225 Din.

Zvũn rednih sej je melo tũdi naćelstvo i nadzorstvo dve izredni seji. Prva je bila sklicana zavolo nakũpa hiře gg. Olajoř Aleksandra i Berte.

V imeni nadzorstva se poroća, da je melo nadzorstvo 6 rednih sej, na řterih je pregledavalo vse poslovanje posojilnice, ka je tũdi nařlo v splořnom redi. Pred osmimi dnevi so pregledali rać. zaključek i bilanco za preteklo poslovno leto, primerjali jo s knjigami i prilogami ino nařli v polnem redi.“

Podano poroćilo nam da splořno sliko od dela posojilnice. V preminoćem leti se je posojilnica tak razvila, da jo moramo naravnoć obćudũvati. Sobotu ma dve banki, tri posojilnice, a Kmetska posojilnica je vseedno mela 23 miljon prometa, ćeravno obćoja komaj řest let. Te velki uspeh dosta pove. Pa tũdi ne ćudno, će se tak naglo razvija. Njeni polořaj je naime tak, da mora meti lũdstvo do nje popuno zavũpanje.

Obćni zbor obrtne zadruga.

V nedelo se je vrřo v Soboti 37 redni obćni zbor skũpne obrtne zadruga, ki je bio zednim velka manifestacija za krala i jugoslovanstvo.

Ob pol 11 vũri je predsednik g. Sukić otvorio obćni zbor, řteroga se je vdeleřilo okoli 300 kotrig, pozdravo je vse navzoće posebno g. srezkoga podnaćelnika g. dr. Bratina, kak zastopnika obrtne oblasti i g. Ćeha, ćlana zbornice za trgovino, obrt ino industrijo.

Po prećenji zapisnika je poroćao g. naćelnik od dela zadruga v 1930 leti posebno od obrtnih tećajov i to za ćevlare, krojaće i řvelje. Bili so trije.

Raćunski zaključek za leto 1930. izkazũje Din, 39.161.52 dohodkov i ravnolotiko izdatkov.

Pri volitvaj se izvoli za naćelnika dosedanji naćelnik g. Sukić řtefan za podnaćelnika g. Horvat Janez. Potem je bilo zvoljenih ře 18 odbornikov, 5 namestnikov i 3 pregledniki raćunov.

Proti izvolitvi naćelnika so glasovati le řtirje ćlani, řteri so pa ostali popolnoma osamljeni, ar za politiko v zadrugi ne mesta.

Po izvolitvi naćelnika, podnaćelnika i ostalih odbornikov je zaćno govoriti g. srezki podnaćelnik dr. Bratina, ki je v dugřem govori oriřao delo dozdařnjega i na novo izvoljenoga naćelnika Sukića, ki je vno-

Vodstvo je marljivo i verno. Svojo nalogo vrři tak lepo, da je dobilo priznanje celo od Zadrůžne zveze v Ljubljani.

Posojilnica pomaga lũdstvi v vsakom pogledi i to ne samo s posojili pod ugodnimi pogoji, nego s podporami, řtere naklanja v vsakovrstne dobre namene. Je istinsko prava reřitelica vseh, ki so potrebni pomoći. řelemo njoj, naj tũdi nadale vrři svojo ćlovekolũbno nalogo z istim i ře z vekřim uspehom.

go vćino za proćvit zadruga. Ravno g. naćelnik Sukić je pripomogeo do toga, da dnes ne trbe već niednomi ćlani zadruga plaćũvati strořkov odvćnikom ali inaći za řtereřteć prořnje ali vloge, ka je bilo prle na dnevnom redi, ar on napravi vse to za ćlane i zadrugo popolnoma brezplaćno. Dneřnje volitve so z izvolitvijov g. Sukića za naćelnika ponovno pokazale slořnost v delũvanji zadruga. G. naćelnik Sukić je s svojim delom ře ponovno pokazao svojo sposobnost i delavnost v zadrugi za zadrugo i drřavo, ka se je zvedelo celo na najviřjem mestu; Nj. Vel. krao je naime naćelnika odlikovao s redom sv. Save 5. stopnje. Po obřirnom poroćili i dalřem govori g. dr. Bratina je celi odćni zbor z navdũřenjom vzklikao Nj. Vel. krali, domovini i kralevskomi domi. Zatam je bila odposlana vdanostna brzojavka Nj. Vel. krali i g. bani dr. Maruřići v řterima 1200 obrtnikov zagotavlja neomajno vernost krali, domovini i jugoslovanškoj ideji.

Obćni zbor je pokazao, da naře obrtniřtvo v zadrůžnih řmetnih ćasih dobro vrři svojo nalogo. G. naćelnik Sukić, ki ře 36 let dela v naćelstvu i je ře trikrat bio zvoljeni za predsednika, naj sprejme naře priznanje. Mirno lahko trdimo, da bole ne-sebićnoga naćelnika zadruga ne bi mogla dobiti, kak je on.

V krćmi.

Kmet: Gospod krćmar vařa piva je tak bořna, ka jo nemrem piti.

Krćmar: Ći jo naći nemrete spiti, zaprite oći pa te de ře řlo!

Kmet: (Da je pivo spio). Zdaj plaćam! i dā krćmari mesto 5 D. 2 D.

Krćmar: Prijateo to je ne zadořta. Vi morete eřće već plaćati!

Kmet: Gospod krćmar, tũdi vi zdaj zaprite oći i dente strani pene-

ze, ći sam jaz vařo pivo z zapretim oćami pio.

V řoli.

řkolnik: Vanći kelko je dve me-nje dve?

Vanći: Samo eden.

řkolnik: Ne istina! Zmisli si ći ti mař dva falata krũha v řepi pa vũn vzemeř naednok obadva falata, ka ti te ostane v řepi?

Vanći: Drtinje!

za VI. upravno leto 1930.

Zadruga je član „Zadružne zveze“ v Ljubljani, koja je izvršila zadnjo revizijo dne 29. in 30. oktobra 1929. Datum sklepa, s kojim se je zadruga vpisala v zadržno register: 8. jun. 1925. Datum pričetka poslovanja: 30. avg. 1925. Delokrog zadruge se raztega neomejno. Uraduje se vsak dan od 9. do 12 ure predpoldne. Obrestna mera hranilnih vlog: 8%, obrestna mera posojil: na osebni kredit 11% na vknjižbo 11%.

Člani: Število članov začetkom l. 1930 785
 V upravnem letu pristopilo 310
 V upravnem letu odpadlo 1
 Število članov koncem leta 1930 1094

Deleži: Število deležev začetkom leta 1930 817
 V upravnem letu prirastlo 310
 Število deležev koncem leta 1930 1127
 V upravnem letu odpovedano 3

Denarni promet:

Prejemki: Din 11,735,564.29
 Izdatki: " 11,756,381.46
 Skupaj Din 23,491,945.75

PREDMET	Število strank (izposojilcev)	Stanje začetkom leta		V upravnem letu				Stanje koncem leta	
		Din	p	prirastlo		odpadlo		Din	p
Deleži	1094	4990	—	1645	—	—	—	6635	—
Posojila	868	4129312	95	3270225	—	846336	45	6553201	50
Hranilne vloge	777	3425579	90	4523499	45	1906185	50	6096893	85
Tek. rač. z Zvezo		299639	—	2053738	99	1451800	99	901577	
Rezervni sklad		51919	77	1291	76			53219	53

Na hranilne vloge odpadajoče davke plačuje zadruga sama.

Račun izgube in dobička.

Izguba (Debet)	Din	p	Dobiček (Kredit)	Din	p
Obr. hran. vlog, izplačane	7843	25	Obresti posojil, plačane	577612	50
Obr. hran. vlog, kapitaliz.	369340	45	Obresti posojil, zaostale	48287	50
Obresti posojil povrnjene	1282		Predplačane obresti posojil		
Predplačane obr. posojil	86578	50	prešnjega leta	66994	50
% tek. rač. s člani	21525	17	Obresti tekočega računa	354	59
Zaostale obresti posojil	19509		Zam. %	8406	
prejšnjega leta			Upravni in uradni prispev.	63415	04
% o pos.	16700	95	Pristop	3090	
Obresti tekočega računa	55585	92	% tek. rač. s člani	89231	60
100% odpis premič. invent.	1884		% vred. listin	32	50
300% odpis nepremič. inv.	150000		% hran. vlog.	4223	69
Davki in pristojbine	9534	25			
Upravni in uradni stroški	72839	32			
Čisti dobiček	49024	09			
	861647	92		861647	92

Murska Sobot, dne 31. decembra 1930.

Vašš Jožef l. r., Erjavac Štefan l. r., Celec Ferdo l. r., Slavic Štefan l. r., Serec Matija l. r., Forjan Andrej l. r. odborniki.

Sukitiš Štefan l. r., Golob Ludvik l. r., Horvat Anton l. r. člani nadzorstva.

Györek Mihalj l. r. načelnik.

Denarni promet.

Prejemki (Debet)	Din	p	Izdatki (Kredit)	Din	p
Deleži — vplačani	1645		Deleži — izplačani	1906185	50
Hranilne vloge:			Vzdig. hran. vloge	7843	25
vloženo Din 4154159	4523499	45	Obr. hran. vlog. izplačane	369340	45
kapitaliz. %	846336	45	Obr. hran. vlog. kapitaliz.	3270225	
Vrnjena posojila	2053738	99	Dana posojila	1451800	99
Tekoči račun z Zvezo	3460065	17	Tekoči račun z člani	3885932	59
Tekoči račun s člani	89231	60	Tekoči račun s člani	21525	17
Obresti tek. rač. s člani	350		Obr. tek. rač. s člani	17084	
Inventar nepremični	65000		Inventar nepremični	602500	
Plačane obresti od posojil	577512	56	Obresti posojil, povrnjene	1282	34
Upravnih in uradni prispev.	63415	04	Upravnih in uradni stroški	72839	25
Pristopnine	3090		Rentni davek	9534	92
Dvig. vlog.	38706	31	% tek. rač. Z. z.	55586	05
% dvig. vlog.	4223	69	Vr. 6 pos.	67501	95
Zam. %	8406		% 6 pos.	16700	
% Z. z.	211	59	Vrednost list.	500	
% vred. listin	32	50	Gotovina 31. dec. 1930	35984	
Gotovina začetkom leta 1930	56801	17			
	11792365	46		11792365	46

Bilanca.

Imetje (Aktiva)	Din.	p	Dolgovi (Pasiva)	Din	p
Posojilo	6553201	50	Deleži	6635	85
Zaostale obresti posojil	48287	50	Hranilne vloge s kapitali-	6096894	50
Tekoči račun z zvezo			zovanimi obrestmi	86578	
Tekoči račun s člani	814997	42	Predplačane obr. posojil	901434	45
Inventar nepremični	15850		Tekoči račun z zvezo	668035	53
Inventar nepremični	387500		Izposojilo	53219	09
Vrednost listin	1000		Rezervni sklad	49024	
Delež pri "Zadružni zvezi"	5000		Čisti dobiček		
Gotovina 31. dec. 1930	35984				
	7861820	42		7861820	42

MARA PAVIČ:

PRAVICA i USMILJENJE.

Prevod iz hrvaščine.

Marta se niti ne zgane. Mati odloži paketiče, ki jih je mela v roki i vsa nemirna ide proti Marti.

— Dete, idemo! — jo naglo prime za roko.

Marta se obrne, kak da bi se zdramila iz sna i betežno zašepeče:

— Mama, žao mi je za Vrbas! — Vlile so se njoj skuze.

VII.

Novo življenje v novom domu.

V treh mescaj so se popunoma vdomačili v novom domu. Materine i Emilove žele so se v marsičem izpunile. Marta je postala bole vedra i zgovorna, bili so dnevi, kda se je celo smejala. Telesna moč njoj je če duže bole rasla, več ne bilo nevarnosti za njeno zdravje. Kda so jo zvali v gledališče ali kino, se je vabili vedno rada odzvala. Samo edna stvar je čudila mater i Emila. Na sprehod je šla vedno sama. Vsako nedelo popoldnevi je najšla izgovor, da je kam šla. Vnogo so opazovali, ali neso znali, da je smoter njenih sprehodov vedno isti, vedno mala, poltemna i prijetna cerkvice usmiljenk v Frankopanskoj vulici. To je bio za njo najmilejši kraj v celom mestu. V gledališče, kino i drugam je šla zavolo drugih, ali sem jo je vleklo lastno srce. V mračnoj kapelici pred licom Žalostne Gospe je ona odpirala svojo dušo. Samo tū. Niti mati, niti Emil nesta znala, ka je v njoj. Samo Žalostna Gospa je videla i razmila Martino dušo. Pred tem oltarom je Marta lahko brez straha izgovarjala Petrovo ime i to je bila za njo neizmerno velka žalost, ar jo je to ime peklo na vüstnicah i v srci.

Kelkokrat je Marta obžalüvala, da ne katolikinja! Videlo se ji je, da bi potom mela več pravice do Usmljenja. Tak je z občütkom pastorkle klečala pred Materjov i se je komaj vüpala šepetati: Usmljenje! Vendar se njoj je videlo, da skoz tisto bolna vüstnicaj prodira smehljaj. Oh, Gospa, Žalostna Gospa, ona jo je razmila.

Marta se je s takših sprehodov vsikdar vračala domo obnovlena i okrepčana, vsikdar puna nove moči za prikrivanje svoje boli pred materjov i Emilom. Zaistino, njiva dva sta že bila osvedočeniva, da je Marta prebolela svojo žalostno preteklost.

V tretjem leti njihovoga bivanja v Zagrebi se je rodila mala Greta. Če bi Marta lahko odločala, bi bila kršćena v katoličanskoj cerkvi, ali Marta toga ne smela pred materjov niti omeniti. Greta je prinesla v družino vnogo nove radosti. Bila je druga Marta: iste velke plave oči, isti nedužni angelski pogled nekdašnje Marte. Zdaj je te mali stvor zavzeo vso hišo i vso dušo babice i matere. Marta jo je gledala kak dar iz neba, kak maloga angela i če se njoj je vsilila kakša žalostna miseo, jo je taki pregnala, ar je v materinstvi spoznala svoje novo poslanstvo na zemli, spoznala je novo sredstvo, s šterim se obduži Pravici. Če njoj Bog da sina, bo te katoliški dühovnik. On bode spuno prazno i s prokletstvom oskrunjeno Petrovo mesto. Marta je to trdno sklenola i Žalostna Gospa je bila znova njena nada. Ona njoj bo pomagala, da to dosegne. Ali na žalost, Greta je bila prvo i zadnje Martino dete.

Pred sedmimi letami je v B. mrla nekša siromaška vdovica i je zapüstila pet sirot. Če bi ne bilo Boga i

dobrih lüdi, bi sirote spomrle od glada, ar je za roditelami jim ne ostalo niti teliko, kak se pravi, keli-ko je čarnoga pod nojetom. Marta je siromaško vdovico že prvle poznala i zdaj je na vsakši način štela vzeti edno dete za svoje. Materi je to ne bilo ravno po voli, ali kda je Marta ne štela popüstiti, sta njoj to dopüstila mati i Emil. Vzela je Drageca, najstarejše dete, ki je bio star šće sedem let. Dragec se je lepo prilagodo prilikam v novoj družini, celi den se je špilao z malov Gretov. Taki je pozabo, da jiva ne edna mati rodila. Mala Greta pa ne nikdar znala, da njeni „bratce“ ne bio vsikdar pri njih. Marta je želela, da se Dragec katoliško vzgoji i zavolo toga njemi je davala vse, ka njemi je kak protestantkinja v tom pogledi mogla dati. Skrbno ga je cpominjala, naj pazi na vsako reč, ki jo v cerkvi ali šoli čüje od gospoda kateheta; pazila je, da je svoje jütranje i večerne pobožnosti lepo odprav-
lao pred podobov angela varivača, ki je visela v velkoj sobi nad Dragecovov posteljov. Ob nedelaj i svetkaj ga je sama pelala v cerkev, opozarjala ga je na vse, ka je sama znala i šće posebno si je prizadevala, da bi njemi vcepila v dušo velko lübezen i spoštüvanje do dühovnika. „Glej“, njemi je gučala i je kazala na oltar, pri šterom je dühovnik opravlaov svete obrede, „to je slüžabnik boži, njegove roke so sve-te, njegove oči angelske, ar on sme gledati Boga, on se sme razgovarjati z Bogom za nas vse.“ Naj-lübsi so bili Marti oni trenutki, kda se je Dragec vrno iz šole i je živo pripovedavao od vsega, ka je tistoga dneva čüo od svojega verovučitelja. Marta se je od Drageca navčila vnogokaj i vsaka novost v tom pogledi jo je jako veselila. Med domačini ne nišće mislo, da Dragec dnes ali vütro izvrši poslanstvo Usmljenja, Marta pa je to globoko čütila, bila je v tom trdno osvedočena. S kakšim veseljom ga je odprav-lala na prvo sv. obhajilo! Mala Greta se je tistoga dneva večkrat razjokala, ar se je mati celi den bavila samo z „bratcom.“ Kda se je vrno iz cerkve, ga je vroče obinola i polübila, zaglednola se je v njegove nedužne, svetle oči i je nekam nezavestno zašepetala: „Peter, moj dragi mali Peter!“ Drago jo je začüdeno gledao, a ona, da bi zakrila svojo i njegovo zmoto, ga še enkrat polübi na čelo. Drago je čüto, da je spadnola iz njenih oči na njegovo čelo nekaj toploga. Te den je bio den sreče za Marto i za Drageca. Čüдно, nasproti niednomi v hiši ne mela Marta teliko zavüpanja kak nasproti Drageci. Dragec pa je pá Marto bole lübo, kak pravo mater. Če bi mela mala Greta nekelko več pameti, bi se čemerila na svojega „bratca“. Ali ona je bila „bratci“ vesela kak mamica.

Nekega popoldne ob konci šolskoga leta, kda je Drago bio v štrtom razredi osnovne šole, ga je Marta poklicala k sebi v veliko sobo, posadila ga je na stolec poleg sebe, ga obinola kak mati i ga nago-vorila nežno: „Dragec, povej mi, ka bi rad bio?“

— Mama, mama! — jo je božao po obrazi — ti že znaš, ka bi rad bio.

— Znam? — se je nasmehnola Marta — kak bi znala, če mi nesi toga šće nikdar povedao.

— A ti vseedno znaš — se je brano Drago — v tvojih očaj vidim, da znaš.

— Zdravnik?

— Ne!

— Odvetnik?

— Drago je znova odkimao.

— Profesor?

Dragec je vedno odločneje odkimao: Ne, ne!

— Ka boš teda? Vidiš, da ne vem. (Dale)

Za smeh.

Mož: Moja drága žena, zdaj sva pa vu velkoj nevoli. Doktor mi je pravo, ka mi more v želodec poglednoti, ka je v njem.

Žena: Te mo pa mogla nekaj bolšega skühati, da naj doktor nede šinfao, ka božno jejva.

Doktor: To je tisti automobil na šterom bi se mogao pripelati nesrečni?

Šofer: Ja to je tisti! Samo ka sam mesto ednoga pripelo tri nesrečne.

Doktor: Kak pa te je to?

Znajo gospon doktor tak je to. Dva sam jaz med potjov povozo, zdaj so pa trije.

Mož: Moja drága lüblena žena ka si mi tak velko srakico kúpila za svetek. vej jo pa nemo mogeo nositi.

Žena: Ne zameri moj drági mož, vej pa znaš ka v bauti bi včasik znali kak sühoga moža mam, če bi malo srakico kúpila.

Oča: No mo sin zdaj si pa denok kuražen dečko bio, ka si sositovoga sina od ledü vün potegno kda se jo vtopo.

Sin: Vej sam ga mogao vün potegni, ka je meo moje korčule.

Žrebca

krasnoga, triletnoga težkoga za plemen (püščanje) oda MURSA Krapje.

K odaji je

pri MESARIČ FRANCI v Selnici št. 64. v Medjimurji zidana hiša, nove žtale pokrite s črepom, gorice, sadoonjak, njive, travnik, šuma s edem katastralnih plügov. Cena 90 jezero dinarov. Kúpci naj se javijo pri lastniki.

E 231/30

72

Dražbeni oklic

Počenši dne 13. aprila 1931. do vključno 30. aprila 1931 se prodajo v gradu Szapary v Murški Soboti na javni dražbi vsi zarubljeni predmeti kakor:

starinske omare, razno drugo pohištvo, umetniške slike 2 arabska šotora i nekaj porc. posode.

Proda se tudi razno rastlinstvo iz vrtnarije, in razno gospodarsko ter kovaško orodje na marofu.

K draženju se bo začelo pozivati ob 1/2 9 uri, — med 8 uro in ravnokar navedeno uro, se predmeti lahko ogledajo.

OKRAJNO SODIŠČE v M. SOBOTI,
odd. IV., dne 21. marca 1931.

UPRAVNI ODBOR OBČINSKE HRANILNICE v
Murški Soboti naznanja tužno vest, da je gospod

RATKOL TEODOR

pisarniški ravnatelj Občinske hranilnice, posestnik,
občinski odbornik i. t. d.

danes preminul.

V Murški Soboti, dne 26. marca 1931.

Čast njegovemu spominu!

RAZGLAS.

Na prostovoljnoj javnoj dražbi se bo odalo

dne 14. aprila toga leta ob 9. vüri dopoldne v notarskoj pisarni v Ljutomeri posestvo po pokojnoj Lukner Ani v Ljutomeri i to:

- 1.) hiša št. 149 v Ljutomeri — na Kamenščaki — njiva pri hiši s površinov 27 a 61 m² ino log s površinov 47 a 55 m²; izklicna cena 28.600 Din;
- 2.) travnik v „šarjeh“ s površinov 83 a 27 m²; izklicna cena 3.750 Din;
- 3.) njiva v Radomerščaki s površinov 73 a 59 m²; izklicna cena 6.625 Din.

Ta nepremičnina se oda posamezno ali skupno. Pri dražbi de trebalo založiti 15% izklicne cene za vadij i takse; kúpino de trbelo plačati v obrokih tekom dveh mesecov po dražbi.

Natančneje se poizve pri notari v Ljutomeri

Dr. STOJAN IVAN

javni notar v Ljutomeri kak sodni komisar.

Ustanovljeno 1869.

Ustanovljeno 1869.

M. BERDAJS

MARIBOR Trg svobode.

priporoča svojo veliko zalogo detelčnoga- travnoga i vrtnarskoga
semena najbolše kakovosti. Zednim pa si tudi preskrbite v
mojoj trgovini vaše potrebe gledoč na kavo, cukar,
melo itd. vse po najnižišoj dnevnoj ceni. 3

Telefon 2351. Semenski ceniki na razpolago

ODAM

mojo hišo v Črensovcih. Što se za njo
zanima, lahko pride. WEISS DAVID.